

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

**Zásoby - pořízení, evidence, vyskladňování.
Účtování způsobem A, B ve společnosti Neli a.s.**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Lucie HERETÍKOVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milada DANDOVÁ**

Znojmo, 2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Zásoby – pořizení, evidence, vyskladňování. Účtování způsobem A, B ve společnosti Neli a.s.* vypracovala samostatně pod vedením Ing. Milady Dandové a uvedla v seznamu použité literatury všechny použité literární a odborné zdroje.

Ve Znojmě dne.....

vlastnoruční podpis autora

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce Ing. Miladě Dandové za odborné konzultace a cenné připomínky, které mi poskytla během zpracování této bakalářské práce.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Lucie HERETÍKOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Účetnictví a finanční řízení podniku
Název	Zásoby - pořízení, evidence, vyskladňování. Účtování způsobem A, B ve společnosti Neli a.s.
Název (v angličtině)	Inventories - acquisition, registration, unloading. Accounting with methods A, B in Neli a.s. company

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Cílem práce je zhodnotit způsoby pořizování, evidence, vyskladňování zásob a porovnání vedení zásob způsobem A a B.

Postup práce:

1. Vymezení pojmů – definice zásob; jejich evidence, oceňování a účtování podle Zákona o Účetnictví a Vnitřních účetních směrnic podniku
2. Prohloubení informací – kalkulace a rozpočty
3. Prostudování společnosti NELI a.s.
4. Popis situace v oblasti zásob ve společnosti NELI a.s.
5. Zhodnocení způsobu evidence a účtování zásob ve společnosti NELI a.s. a navrnutí lepších či správnějších řešení

Metody: Metoda analýzy, komparace a deskripce

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I*. 1. vyd. Praha: Institut Svazu účetních, 2003. 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7.
2. HRADECKÝ, Mojmír; Jiří LANČA; ŠÍŠKA, Ladislav. *Manažerské účetnictví*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 259 s. ISBN 978-80-247-2471-3.
3. LAZAR, Jaromír. *Manažerské účetnictví a controlling*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 280 s. ISBN 978-80-247-4133-8.
4. LOUŠA, František. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 5.vyd. Praha: Grada, 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2576-5.
5. LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním a oceňováním*. 4. vyd. Praha: Grada, 2012, 184 s. ISBN 978-80-247-4115-4
6. HINKE, Jana; BÁRKOVÁ, Dana. *Účetnictví 2*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 232 s. ISBN 978-80-3516-0.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2013

Lucie HERETÍKOVÁ
student

Ing. Milada DANDOVÁ
vedoucí bakalářské práce

doc. Ing. Milan HRDÝ, Ph.D.
garant studijního oboru

prof. PhDr. Kamil FUCHS, CSc.
rektor SVŠE Znojmo

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá zásobami. Zásoby jsou součástí oběžných aktiv společnosti. Teoretická část práce je zaměřena na vymezení pojmu zásob, způsoby oceňování při pořízení, evidenci zásob a jejich vyskladňování. Dále charakterizuje účtování zásob způsobem A a B.

Praktická část bakalářské práce blíže popisuje společnost Neli a.s. se sídlem Na Hraničkách 589/34, Vyškov, 682 01. Kromě jiného je zaměřená zejména na tematiku pořizování, oceňování a evidenci zásob uvnitř akciové společnosti Neli a rovněž pojednává o účtování zásob v této společnosti.

Součástí závěru je zhodnocení získaných informací. Srovnání účtování o zásobách způsobem A a B a návrh řešení, jak by vypadalo účetnictví Neli a.s., pokud by používali účtování o zásobách i způsobem B.

Klíčová slova: Zásoby, pořizování, oceňování, evidence, vyskladňování a účtování.

Abstract

This thesis deals with inventories. Inventories are included in current assets. The theoretical part focuses on the definition of inventory, valuation for acquisition, recording inventory and unloading. Further, it characterizes inventory accounting by methods A and B.

The practical part of the thesis describes in details the Neli company based Na Hraničkách 589/34, Vyškov, 68201. Besides other things, it focuses mainly on the theme of the collection, evaluation and recording of inventory within the joint-stock company Neli, and also discusses the inventory accounting in the company.

Part of the conclusion is the evaluation the information obtained. Next, there is comparison of accounting for inventories by methods A and B, and a proposed solution what Neli company accounting would look like as if they used the accounting for inventories by method B.

Key words: Inventories, acquiring, valuating, recording, unloading and accounting.

Obsah:

1	Úvod.....	10
2	Cíl a metodika práce	11
3	Teoretická část	12
3.1	Vymezení a charakteristika zásob	12
3.1.1	Charakteristika zásob	12
3.1.2	Druhy zásob	13
3.1.3	Materiál	13
3.1.4	Nedokončená výroba a polotovary	14
3.1.5	Výrobky	15
3.1.6	Zboží	15
3.1.7	Zvířata	15
3.1.8	Opravné položky k zásobám	15
3.2	Pořízení a ocenění zásob	16
3.2.1	Pořízení zásob nákupem	17
3.2.2	Ocenění pořizovací cenou	17
3.2.3	Pořízení zásob vlastní výrobou	18
3.2.4	Ocenění vlastními náklady	18
3.2.5	Reprodukční pořizovací cena	19
3.3	Způsoby oceňování při vyskladňování nakoupených zásob	20
3.3.1	Metoda FIFO	20
3.3.2	Metoda LIFO	20
3.3.3	Vážený aritmetický průměr	21
3.4	Evidence zásob	21
3.4.1	Vnitropodnikové směrnice	22
3.4.2	Syntetické a analytické účty	22
3.5	Vyskladňování zásob	23

3.5.1	Spotřeba materiálu	23
3.5.2	Prodej materiálu, zboží a zásob vlastní výroby u metody účtování A.....	24
3.5.3	Prodej zásob materiálu a zboží u způsobu účtování B.....	24
3.5.4	Darování zásob	25
3.5.5	Použití zásob materiálu a zboží jinak než k prodeji.....	25
3.5.6	Škody	26
3.6	Inventarizace	27
3.7	Účtování způsobem A nebo B.....	28
3.7.1	Účtování nakoupených zásob způsob A	28
3.7.1.1	Účtování materiálu.....	29
3.7.1.2	Účtování zboží	29
3.7.2	Účtování nakoupených zásob způsob B	30
3.7.3	Účtování na konci účetního období	31
3.7.3.1	Účtování způsobem A.....	31
3.7.3.2	Účtování způsobem B	32
3.7.4	Účtování zásob vlastní výroby způsobem A.....	32
3.7.5	Účtování zásob vlastní výroby způsobem B.....	33
4	Praktická část	34
4.1	Popis společnosti.....	34
4.1.1	Obecné informace	34
4.1.2	Účetní software	34
4.2	Zásoby	35
4.2.1	Materiál.....	36
4.2.2	Nedokončená výroba a polotovary	37
4.2.3	Výrobky	37
4.2.4	Zboží	38
4.2.5	Opravné položky k zásobám.....	38

4.3	Nakupované zásoby	39
4.3.1	Pořízení zásob nákupem	40
4.3.2	Ocenění zásob při pořízení nákupem.....	40
4.3.3	Pořízení a ocenění zásob v systému MODULSOFT	41
4.3.4	Způsob oceňování při vyskladnění nakoupených zásob.....	44
4.3.5	Způsob oceňování nakupovaných zásob při vyskladnění v systému MODULSOFT	44
4.4	Pořízení zásob vlastní činností	44
4.4.1	Ocenění zásob vlastní výroby	44
4.4.2	Pořízení a ocenění zásob vlastní výroby v systému MODULSOFT	45
4.4.3	Způsob oceňování při vyskladňování zásob pořízených vlastní činností	46
4.4.4	Způsob oceňování zásob vlastní činnosti při vyskladňování v systému MODULSOFT	46
4.5	Evidence zásob.....	47
4.5.1	Vnitropodnikové směrnice.....	47
4.5.2	Vnitropodniková směrnice o zásobách	48
4.5.3	Analytická evidence zásob.....	48
4.6	Vyskladnění zásob	49
4.6.1	Spotřeba materiálu	49
4.6.1.1	Spotřeba materiálu v systému MODULSOFT.....	50
4.6.2	Prodej zásob	50
4.6.2.1	Prodej materiálu a surovin	50
4.6.2.2	Prodej zboží	50
4.6.2.3	Prodej vlastních výrobků	51
4.6.3	Reprezentace, reklama a darování	51
4.7	Inventarizace	51
4.7.1	Průběh inventarizace.....	52
4.7.2	Postup inventury v systému MODULSOFT.....	52

4.7.3	Inventarizační rozdíly	53
4.7.4	Zaučtování inventarizačních rozdílů v systému MODILSOFT	53
4.7.5	Norma přirozených úbytků	54
4.7.6	Škody	56
4.8	Účtování	56
4.8.1	Účtování nakoupených zásob způsob A	56
4.8.1.1	Účtování nakoupených zásob způsobem A	57
4.8.2	Účtování na konci roku způsob A.....	57
4.8.3	Účtování nakoupených zásob způsob B	57
4.8.4	Účtování vlastní výroby způsob A.....	58
4.8.5	Účtování vlastní výroby způsob B.....	58
4.8.6	Účtování vlastní výroby a konci roku.....	58
5	Závěr	59
6	Seznam použité literatury	62
6.1.1	Monografie a knižní publikace	62
6.1.2	Internetové zdroje a odborná periodika	63
7	Přílohy.....	64

1 Úvod

Tématem této bakalářské práce jsou zásoby, jejich pořízení, evidence, vyskladňování a účtování způsobem A nebo B. Zásoby jsou důležitou hmotnou složkou oběžných aktiv podniku.

Každý podnik přijde do styku se zásobami. Výrobní podniky musí pořízení, evidenci, oceňování a účtování zásob věnovat mnohem větší pozornost než podniky nevýrobní. V podniku specifickém pro výrobu se za peněžní prostředky získává materiál, aby se přeměnil na výrobky a následně byla realizací získána větší hodnota peněžních prostředků. V obchodním podniku se za peněžní prostředky nakoupí zboží s cílem přeměnit ho (realizovat) opět na peněžní prostředky, ovšem s přidáním hodnoty.¹

Se zásobami v podniku se váže celá řada operací, které se během účetního nebo hospodářského roku musí zaznamenávat. Na všechny jednotlivé body v oblasti pořízení, ocenění, evidence, vyskladnění a podobně, se musí klást důraz a žádná položka by se neměla opomenout.

¹ BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I*. 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7., str. 159.

2 Cíl a metodika práce

Cílem bakalářské práce je zaznamenat zásoby, způsob jejich pořízení, ocenění, evidence a vyskladnění a porovnat účtování o zásobách způsobem A nebo B ve firmě Neli a.s. podle teoretické i praktické stránky.

Informace obsažené v teoretické části práce vycházejí z dostupné odborné literatury. Případné nejasnosti při jejím studiu byly ověřeny na příslušných internetových stránkách.

Teoretická část bakalářské práce v první části řeší charakteristiku a vymezení pojmu zásoby, dále pak jejich rozčlenění na jednotlivé složky. Zde je použita metoda analýzy.

V další části práce následují operace se zásobami úzce související, tj. jejich pořízení, ocenění, evidence, vyskladnění a účtování. Zde je použita metoda deskripce.

Praktická část bakalářské práce se zabývá akciovou společností Neli, se sídlem Na Hraničkách 589/34, Vyškov, 682 01, která souhlasila s poskytnutím informací, jež jsou stěžejní pro tuto část práce. Jsou zde obsaženy zejména informace, které byly získány během mé praxe v Neli a.s. během letního semestru 2011/2012 a zimního semestru 2012/2013.

Praktická část navazuje na část teoretickou a jejím cílem je zejména popsání účetních postupů této akciové společnosti. Obsahové členění je shodné s teoretickou částí. Součástí praktické části bakalářské práce je rovněž komparace účtování metodou A, kterou používá Neli a.s., s metodou B a následné doporučení, co je pro akciovou společnost Neli vhodnější.

3 Teoretická část

3.1 Vymezení a charakteristika zásob

Zásoby jsou obsahově vymezeny v § 9 vyhlášky č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví.

Zásoby se oceňují podle § 25 Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a § 49 vyhlášky č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví.²

3.1.1 Charakteristika zásob

Zásoby jsou předměty, které se spotřebovávají jednorázově. Z hlediska základního členění majetku se jedná o oběžný majetek.³

Zásoby se v účetnictví sledují v účtové třídě 1. a mají krátkodobý charakter.⁴To znamená, že jejich doba použitelnosti je kratší jak jeden rok.

U každé společnosti, která vyrábí nebo prodává zboží, jsou zásoby velmi důležitá aktiva. Řídit tyto aktiva je náročný úkol. Vyžaduje nejen chránění zboží před krádeží nebo ztrátou, ale také zajištění, aby byl provoz vysoce efektivní. Zásoby jsou považovány za oběžná aktiva, protože je společnost obvykle prodá do jednoho roku nebo v rámci provozního cyklu.⁵

² ČÚS č. 015 - Zásoby: Cíl [online]. [cit 2012-10-11].

<<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/015.aspx>>.

³ RUBÁKOVÁ, Věra. *Účetnictví pro úplně začátečníky 2010*. 4 vyd. Praha: GRADA, 2010, 192 s. ISBN 978 -80-247-3299-2. Str. 88.

⁴ KOČMANOVÁ, Alena. *Účetnictví: podvojně účetnictví v aplikaci a příkladech*. 2. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2006, 235 s. ISBN 80-214-3294-2. Str. 70.

⁵ NEEDLES, Belverd; POWERS, Marian. *Financial accounting (media enhanced edition)*. 9th edition, 2007. New York: Houghton Mifflin Company. 854 p. ISBN 0-547-07002-0. Page 332.

3.1.2 Druhy zásob

Zásoby můžeme rozdělit na nakupované, do nichž patří materiál, zboží, případně zvířata a na vytvořené vlastní činností, což jsou výrobky, polotovary, nedokončená výroba a zvířata.⁶

Obrázek č. 1. Členění zásob

Zásoby						
nakoupené			vyrobené vlastní činností			
materiál	zboží	zvířata	nedo. výroba	polotovary	výrobky	zvířata
suroviny						
pomocné látky						
provozní látky						
náhradní díly						
obaly						
ost. movité věci						

Zdroj: Vlastní zpracování – údaje převzaty z BŘEZINOVÁ Hana; MUNZAR Vladimír, 2003. *Účetnictví I*, str. 154.

3.1.3 Materiál

První a základní složkou zásob je materiál. Ten je velmi důležitý hlavně pro podnik charakteristický výrobou, protože bez materiálu by výroba výrobků nebo čehokoliv jiného byla zcela nemožná. Materiál řadíme do účtové skupiny 11.

Materiál představuje základní vstup do výrobního nebo obchodního procesu účetní jednotky, obsahuje zejména:

- suroviny – základní materiál, které při výrobním procesu přecházejí zcela nebo z části do výrobku a tvoří jeho podstatu;
- pomocné látky – které přecházejí také přímo do výrobku, netvoří však jeho podstatu, například barvy, laky;

⁶ BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I*. 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7., str. 154.

- provozovací látky – látky, kterých je zapotřebí pro zajištění provozu v různých oblastech činnosti účetní jednotky, například mazadla, palivo, pohonné hmoty, čisticí prostředky;
- náhradní díly – pokud nejsou součástí souboru dlouhodobého majetku jako součást jeho prvního vybavení;
- obaly a obalové materiály – pokud nejsou na základě své podstaty dlouhodobým majetkem nebo zbožím, například krabičky a krabice, bedny, sáčky, pytle;
- další movité věci s dobou použitelnosti jeden rok a kratší bez ohledu na výši ocenění.⁷

3.1.4 Nedokončená výroba a polotovary

Dále do zásob patří, kromě materiálu, i nedokončená výroba a polotovary. Nedokončená výroba i polotovary jsou takzvaným mezibodem, neboli meziproduktem, než se výroba v podniku dopracuje k finální podobě výrobku. Nedokončenou výrobu a polotovary najdeme v účtové skupině 12 – zásoby vlastní výroby.

Nedokončená výroba vzniká v účetní jednotce na určitém stupni výrobního procesu. Jedná se o produkty, které prošly jedním nebo několika výrobními stupni, nejsou již materiálem, neboť byly uskutečněny určité úkony, změny původních vstupů, nejsou však dosud hotovým výrobkem. Do nedokončené výroby se zahrnují i nedokončené výkony jiných činností, při nichž nevznikají hmotné produkty.

Polotovary vlastní výroby představují odděleně evidované produkty, které dosud neprošly všemi výrobními stupni v dané účetní jednotce a budou dokončeny nebo zkompletovány do hotových výrobků v dalším výrobním procesu této účetní jednotky. Z hlediska podstaty se však jedná o věc, která má již určité užité vlastnosti, bylo by ji možné i prodat mimo účetní jednotku jinému subjektu, který by mohl pokračovat v dalších úkonech, komplementaci apod., a získat tím hotový výrobek.⁸

⁷ BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I*. 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7. Str. 154.

⁸ BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I*. 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7. Str. 155.

3.1.5 Výrobky

Poté, co se z materiálu stane nedokončená výroba a polotovar, následuje konečně výrobek. Výrobky patří do zásob vlastní výroby, tedy do účtové skupiny 12.

Výrobky jsou finálním výstupem zejména výrobních podniků, obsahují věci vlastní výroby určené k prodeji, případně ke spotřebě uvnitř účetní jednotky.⁹

3.1.6 Zboží

Zboží se převážně objevuje v podnicích, které se nezabývají výrobní činností, ale jejich hlavním posláním je činnost obchodní. Zboží řadíme do účtové skupiny 13.

Zboží představuje movité věci a nemovitosti nabyté za účelem jejich prodeje, pokud účetní jednotka s těmito věcmi obchoduje, tzn. jejím předmětem činnosti je nákup a prodej, přičemž movité věci a nemovitosti nakupuje, sama je nepoužívá, nepronajímá a neprovádí na nich technické zhodnocení. Zboží může obsahovat také výrobky vlastní výroby, které byly aktivovány a předány do vlastních prodejen.¹⁰

3.1.7 Zvířata

V neposlední řadě jsou součástí zásob i zvířata. Zvířata nejsou obvyklá součást zásob podniku, proto je nenalezneme v žádné výrobní nebo obchodní účetní jednotce.

Zvířata zařazená do zásob představují mladá chovná zvířata, zvířata ve výkrmu a dále například kožešinová zvířata, ryby, včelstva, hejna slepic, kachen, krůt, perliček a hus na výkrm. Vždy je rozhodující, zda byla nakoupena nebo obchodována účetní jednotkou. Dále je podstatné, za jakým účelem byla pořízena a jaký záměr má účetní jednotka při jejich chovu.¹¹

3.1.8 Opravné položky k zásobám

Opravné položky k zásobám patří do účtové skupiny 19.

⁹ BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I.* 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7. Str. 155.

¹⁰ BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I.* 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7. Str. 154.

¹¹ BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I.* 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7. Str. 154 - 155.

Štohl říká: „Trvalé snížení hodnoty zásob se zaúčtuje na účtu 549 – Manka a škody. Hodnota definitivního snížení hodnoty zásob zaúčtovaná na vrub provozních nákladů není daňově účinná.

Jedná-li se o přechodné snížení hodnoty zásob, vytvoří se na snížení hodnoty opravná položka k materiálu, a to zápisem ve prospěch účtu 191 – Opravná položka k materiálu, který souvztažně ovlivní náklady účtu 559 – Tvorba a zúčtování opravných položek. Je třeba upozornit, že tvorba opravných položek není z hlediska Zákona o dani z příjmu daňově uznatelným nákladem.

Opravná položka k zásobám se tvoří jen tehdy, když snížené ocenění zásob v účetnictví je dočasného charakteru. Opravná položka se také nesmí tvořit na zvýšení hodnoty zásob. Účet opravné položky může vykazovat jen pasivní zůstatek.

Pomine-li důvod pro existenci opravné položky, vyúčtuje se jejich částečné nebo úplné rozpuštění, a to ve prospěch účtu 559 – Tvorba a zúčtování opravných položek“.¹²

3.2 Pořízení a ocenění zásob

Zásoby můžeme pořídit dvěma různými způsoby, a to pořízení zásob nákupem nebo pořízení zásob vlastní činností. Do zásob pořízených nákupem patří většinou materiál a zboží. Do zásob pořízených vlastní činností nejčastěji zařazujeme výrobky, nedokončenou výrobu, polotovary.

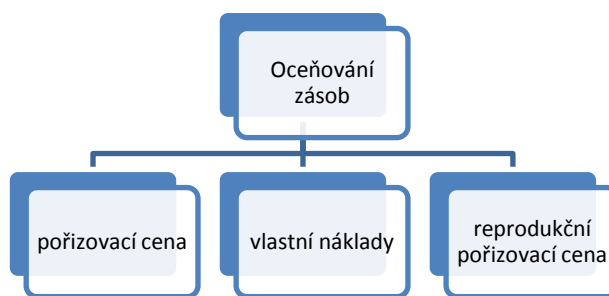
Při oceňování zásob používáme pravidel popsaných v Českých Účetních Standardech 015 Zásoby, bod 3, který rozvádí ustanovení § 25 Zákona o Účetnictví a § 49 Vyhlášky.¹³

Oceňovat zásoby můžeme třemi hlavními způsoby. K oceňování zásob se využívá pořizovací cena pro nakoupené zásoby, dále cena vlastních nákladů pro zásoby vlastní výroby a v poslední řadě reprodukční pořizovací cena, která se většinou používá pro oceňování zásob nabytých bezplatně.

¹² ŠTOHL, Pavel. *Učebnice Účetnictví 2010: pro střední školy a pro veřejnost*. 11. uprav. vyd. Znojmo: Pavel Štohl, 2010, 155 s. ISBN 978-80-87237-23-6. Str. 29.

¹³ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 3. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2007, 172 s. ISBN 978-80-247-2117-0. Str. 14.

Obrázek č. 2. Oceňování zásob

Zdroj: Vlastní zpracování – údaje převzaty z BŘEZINOVÁ Hana; MUNZAR Vladimír, 2003. *Účetnictví I*, str. 156.

3.2.1 Pořízení zásob nákupem

První možností jak pořídit zásoby je pořízení zásob nákupem. Nákupem nejčastěji pořizujeme materiál, a většinu jeho složek, a také zboží, hlavně pokud se firma zabývá obchodní činností.

3.2.2 Ocenění pořizovací cenou

Nakoupené zásoby jsou oceněny pořizovací cenou, tj. cenou, kterou požaduje uhradit dodavatel, zvýšenou o náklady s pořízením souvisejícími.¹⁴

Náklady související s pořízením jsou zejména:

- při nákupu ze zahraničí z některých zemí vyměřené clo;
- u neplátce daně z přidané hodnoty nebo nelze-li nárokovat odpočet daně z přidané hodnoty při koupi od plátce daně z přidané hodnoty příslušná výše této daně připadající na koupený materiál nebo zboží;
- přepravné externí (vyúčtované externími dodavateli);
- přepravné interní (vyúčtované jako vnitropodniková služba);
- provize;
- pojistné při přepravě;
- náklady na úpravu materiálu před vydáním ke spotřebě ve výrobě, které může být provedeno externě nebo jako vlastní služba.¹⁵

¹⁴ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 3. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2007, 172 s. ISBN 978-80-247-2117-0. Str. 21.

Obrázek č. 3. Složky pořizovací ceny

Zdroj: Vlastní zpracování – údaje převzaty z BŘEZINOVÁ Hana; MUNZAR Vladimír, 2003. *Účetnictví I*, str. 156.

3.2.3 Pořízení zásob vlastní výrobou

Dalším způsobem pořízení zásob je pořízení zásob vlastní výrobou. Vlastní výrobou nejčastěji pořizujeme to, co je předmětem naší činnosti. To znamená, že pokud jsme výrobní firma, bude do zásob vlastní výroby patřit nedokončená výroba, polotovary a výrobky.

Zásoby vlastní výroby mohou vznikat jak ve výrobním procesu, tak při poskytování služeb, nebo dokonce i při tvůrčí myšlenkové práci.¹⁶

3.2.4 Ocenění vlastními náklady

Vlastní náklady jsou upraveny § 25 odst. 5c Zákona 563/1991 Sb., o účetnictví. Vlastními náklady u zásob vytvořených vlastní činností se rozumí přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, popřípadě i část nepřímých nákladů, která se vztahuje k výrobě nebo k jiné činnosti.¹⁷

Za vlastní náklady se považují buď skutečné náklady nebo náklady předem stanovené podle předběžných kalkulací (operativních nebo plánovaných). Náklady podle předběžných kalkulací musí vycházet z konkrétních podmínek technických,

¹⁵ BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I*. 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7. Str. 162.

¹⁶ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 3. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2007, 172 s. ISBN 978-80-247-2117-0. Str. 50.

¹⁷ *Zákon o účetnictví: Způsoby oceňování [online]*. [cit 2012-11-26]. < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/cast4.aspx>>.

technologických, ekonomických a organizačních, jež byly určeny technickou přípravou výroby.¹⁸

Jako stěžejní informační nástroj kalkulace zejména:

- představují základní informační podklad pro řízení nákladů jednotlivých výkonů;
- slouží jako základ při plánování a kontrole v operativním řízení;
- jsou jedním z významných podkladů pro rozhodování o struktuře a sortimentu produkováných výkonů;
- slouží jako podklad pro stanovení vnitropodnikových cen.¹⁹

„Pomocí vnitropodnikových cen se poměřují skutečné náklady výkonů i středisek s náklady předem stanovenými, představovanými právě vnitropodnikovou cenou“ říká Jaromír Lazar.²⁰

3.2.5 Reprodukční pořizovací cena

Poslední metodou oceňování zásob je oceňování reprodukční pořizovací cenou.

Reprodukční pořizovací cenou se oceňují zásoby pořízené bezplatně (dar, dědictví), nalezené jako inventarizační přebytek, odpad a zbytkové produkty.

Reprodukční pořizovací cena se stanoví:

- kvalifikovaným odhadem (odhadcem, odborným odhadem);
- průzkumem trhu stejného druhu zásob;
- porovnáním cen zásob obdobného charakteru.

Reprodukční pořizovací cenou se ocení zásoby, které se běžně oceňují vlastními náklady, jako jsou zásoby vlastní výroby (např. příchovky zvířat), pokud účetní jednotka nemůže vyčíslit vlastní náklady nebo jsou tyto náklady vyšší než jeho reprodukční cena.²¹

¹⁸ BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I.* 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7. Str. 164.

¹⁹ HRADECKÝ, Mojmír; LANČA, Jiří; ŠÍŠKA, Jaroslav. *Manažerské účetnictví.* 1. vyd. Praha: GRADA, 2008, 259 s. ISBN 978-80-247-2471-3. Str. 175.

²⁰ LAZAR, Jaromír. *Manažerské účetnictví a controlling.* 1. vyd. Praha: GRADA, 2012, 271 s. ISBN 978-80-247-4133-8. Str. 23.

²¹ KOČMANOVÁ, Alena. *Účetnictví: podvojně účetnictví v aplikaci a příkladech.* 2. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2006, 235 s. ISBN 80-214-3294-2. Str. 71.

3.3 Způsoby oceňování při vyskladňování nakoupených zásob

Při oceňování zásob v pořizovací ceně je v účetnictví používáno několik způsobů. Náklady na pořizované zásoby, po případném shromáždění na účtu pořízení, se na základě příjemky přeúčtují na sklad, přičemž náklady související s pořízením jsou rozpuštěny do ceny jednotlivých skladových položek, které byly součástí dodávky. U způsobu B, při kterém jsou jak hodnota pořizovaných zásob, tak i související náklady účtovány do spotřeby bez použití účtu zásob, je třeba zajistit zvláštním analytickým účtem sledování nákladů na použití zásob.²²

Mezi nejčastější způsoby oceňování při vyskladnění patří metoda FIFO, metoda LIFO a metoda váženého aritmetického průměru.

3.3.1 Metoda FIFO

Prvním způsobem, který můžeme využít pro ocenění zásob při vyskladnění, je metoda FIFO. Metoda FIFO je oceňování vyskladňovaných položek cenou, která byla dosažena při pořízení nejstarší skladové zásoby. Jako pojmenování tohoto způsobu se obvykle používá „první do skladu, první ze skladu“. Tento název vychází z anglického „first in, first out“, zkratkou FIFO. Důvodem pro tento postup je snaha přiblížit rozvahové ocenění zásob co nejvíce současným cenám na trhu.²³

3.3.2 Metoda LIFO

Opačným postupem, nazývaným „poslední do skladu, první ze skladu“ („last in, first out“, LIFO) se naopak dosáhne ocenění nákladů cenami přibližujícími se cenám na trhu. Čím delší dobu jsou zásoby skladovány, tím více je pravděpodobné, že rozvahové ocenění nebude odpovídat současným cenám. U nás nemůže být rozvahová hodnota zásob oceňována tímto způsobem.²⁴

²² LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 3. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2007, 172 s. ISBN 978-80-247-2117-0. Str. 17.

²³ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 3. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2007, 172 s. ISBN 978-80-247-2117-0. Str. 17.

²⁴ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 3. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2007, 172 s. ISBN 978-80-247-2117-0. Str. 17.

3.3.3 Vážený aritmetický průměr

Vážený aritmetický průměr můžeme počítat buď jako vážený aritmetický průměr proměnlivý nebo jako vážený aritmetický průměr periodický.

Podstata váženého aritmetického průměru proměnlivého spočívá v tom, že po každém novém přírůstku určitého druhu materiálu (tedy průběžně, klouzavě) se zjišťuje nový průměr, který se používá pro oceňování výdejů do příštího nákupu. Můžeme jej vypočítat podle tohoto vzorce:

$$PC = \frac{\text{hodnota materiálu na skladě (zásoba) celkem} + \text{poslední přírůstek v Kč}}{\text{množství materiálu na skladě (zásoba) celkem} + \text{poslední přírůstek v množství}}$$

Princip váženého aritmetického průměru periodického spočívá v tom, že se průměr nezjišťuje po každém jednotlivém přírůstku materiálu, nýbrž se vypočítá jediný průměr za určité období ne delší než jeden měsíc. Takto zjištěná průměrná pořizovací cena se použije pro ocenění vydaného materiálu ve stanoveném časovém intervalu, tj. do dalšího pravidelně stanoveného zjištění průměrné ceny (periodicky). Vážený aritmetický průměr periodický můžeme vypočítat podle vzorce:

$$PC = \frac{\text{hodnota mat. na skladě na poč. období} + \text{hodnota přírůstku za období}}{\text{množství mat. na skladě na poč. období} + \text{přírůstky v množství za období}}^{25}$$

3.4 Evidence zásob

Základním předpokladem pro minimalizaci chyb v oblasti zásob je správná evidence zásob, tj. správné zachycení pořízení zásob a veškerých následných pohybů těchto zásob (spotřeba, prodej, atd.). K přehlednosti evidence zásob jistě napomůže vhodné analytické členění jednotlivých syntetických účtů zásob.²⁶

Evidence zásob v účetnictví se dělí na syntetickou evidenci a analytickou evidenci. Při vedení analytické evidence na účtech platí pro účtování stejné zásady, které platí pro zápisy na syntetických účtech, tzn. všechny analytické účty vedené k aktivnímu účtu

²⁵ BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I.* 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7. Str. 168 – 169.

²⁶ BULLA, Miroslav. Problémy v oblasti zásob a finančního majetku 4. část. *Účetnictví v praxi: Měsíčník plný informací pro účetní a daňovou praxi.* 2012, roč. XVI, č. 9/2012, s. 23. ISBN 1211-7307.

(například Zboží na skladě a v prodejnách) jsou účty aktivními, vedené k pasivnímu účtu (například Dodavatelé) jsou účty pasivními a podobně.²⁷

3.4.1 Vnitropodnikové směrnice

Úloha vnitropodnikových směrnic spočívá především v zajištění jednotného metodického postupu při sledování skutečností nastalých v různých vnitropodnikových útvarech. Tím mají též pomáhat při sestavování vnitropodnikových plánů. Tento jednotný postup musí být zajištěn i v čase, tj. vnitropodniková směrnice by měla přispět k zachování stejného postupu a stejného řešení obdobných situací v různých účetních obdobích.²⁸

Účtování o pořízení a úbytku zásob se provádí způsobem A nebo B. Účetní jednotka může účtovat zásoby způsobem A i způsobem B. V rámci analytických účtů podle míst uskladnění (odpovědných osob) však může být uplatněn pouze jeden z uvedených způsobů.²⁹

Účetní jednotka může stanovit svým předpisem vždy pro příslušné účetní období normy přirozených úbytků zásob a též rozhodne o druzích materiálu, o kterých účtuje přímo do spotřeby, tj. bez zaúčtování na sklad vždy však se zřetelem k tomu, že spotřeba materiálu vykázaná v účetní závěrce musí odpovídat skutečné spotřebě materiálu.³⁰

3.4.2 Syntetické a analytické účty

Pro potřeby řízení podniku se často nelze spokojit pouze s údaji, které poskytuje syntetická evidence, ale je potřeba znát podrobnější informace. Proto se k některým syntetickým účtům podle potřeby vedou další podrobnější účty, které se nazývají analytické účty. Soubor analytických účtů tvoří analytickou evidenci.³¹

Analytická evidence zásob je vedena na analytických účtech třídy 1., skladových kartách, případně na podrozvahových účtech, nejedná-li se o zásoby ve vlastnictví účetní jednotky.

²⁷ ŠTOHL, Pavel. *Učebnice Účetnictví 2010: pro střední školy a pro veřejnost*. 11. uprav. vyd. Znojmo: Pavel Štohl, 2010, 155 s. ISBN 978-80-87237-23-6. Str. 58.

²⁸ LOUŠA, František. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 5. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2008, 116 s. ISBN 978-80-247-2576-5. Str. 7.

²⁹ ČÚS č. 015 – *Zásoby: Postup účtování* [online]. [cit 2012-11-29].

<<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/015.aspx>>.

³⁰ LOUŠA, František. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 3. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2004, 112 s. ISBN 80-247-0762-4. Str. 63.

³¹ ŠTOHL, Pavel. *Učebnice Účetnictví 2010: pro střední školy a pro veřejnost*. 11. uprav. vyd. Znojmo: Pavel Štohl, 2010, 155 s. ISBN 978-80-87237-23-6. Str. 57.

Odděleně by měly být sledovány:

- zásoby, kterými účetní jednotka ručí za závazky nebo byly dány do zástavy;
- zásoby, které byly předány ke zpracování jiné účetní jednotce;
- zásoby, které byly předány do konsignačních skladů;
- zásoby zapůjčené jiné účetní jednotce;
- vedlejší náklady související s pořízením zásob, pokud nejsou přiřazovány konkrétním zásobám;
- odchylky od skutečné ceny zásob, pokud se zásoby evidují v předem stanovených skladových cenách.³²

3.5 Vyskladňování zásob

Zásoby mohou být vyskladněny mnohými způsoby. Mezi tyto způsoby patří spotřeba materiálu, prodej materiálu a zboží, dále použití zásob jiným způsobem než k prodeji, darování zásob, renovace náhradních dílů a v poslední řadě přeskladnění. Z těchto mnohých možností se nejčastěji využívá způsob spotřeby, prodeje, darování a využití zásob jinak, než prodejem. Na tyto nejběžnější způsoby se zaměřím.

3.5.1 Spotřeba materiálu

O spotřebě materiálu účtujeme v provozních nákladech na účtu 501 – Spotřeba materiálu. Účtuje se zde hlavně o spotřebě základního materiálu; pomocného materiál; provozních látek; o spotřebě náhradních dílů při opravách – pokud se o nich neúčtuje na účtu 511 – Opravy a údržby; o spotřebě obalů zahrnutých do ceny výrobků. Dále účtujeme o spotřebě tiskopisů; formulářů; kancelářských potřeb; odborné literatury; právních předpisů; výdajů hmotného majetku, který podnik nepovažuje za dlouhodobý, ze skladu do používání; nákup drobného režijního materiálu přímo do spotřeby, o kterém podnik rozhodl ve vnitropodnikové směrnici. Do spotřeby materiálu nepatří přesun materiálu do pohotovostních nákladů. Za spotřebu přímého materiálu můžeme uznat pouze

³² KOCMANOVÁ, Alena. *Účetnictví: podvojně účetnictví v aplikaci a příkladech*. 2. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2006, 235 s. ISBN 80-214-3294-2. Str. 73.

spotřebovaný materiál, který byl zpracovaný, anebo jehož zpracování začalo. Součástí spotřeby materiálu jsou i částky ve výši norem přirozených úbytků zásob.³³

3.5.2 Prodej materiálu, zboží a zásob vlastní výroby u metody účtování A

U způsobu A je prodej zásob materiálu účtován jako jejich úbytek do nákladů (účet 542 – Prodej materiálu) a zároveň výnos z prodeje (účet 642 – Tržby z prodeje materiálu) proti pohledávkám, případně třeba v hotovosti proti pokladně. Rovněž i při tomto způsobu účtování je důležité kontrolovat úplnost a včasnost vyskladnění a vystavení faktur. Protože v tomto případě používáme úplnou podvojnou účetní soustavu, lze tuto kontrolu zabezpečit účetnictvím.³⁴

Podobným způsobem může být postupováno i při prodeji zásob zboží nebo výrobků. Pro účtování pak bude použit příslušný účet zásob na skladě a odpovídající účet 6. třídy. Při prodeji výrobků není účtováno o nákladech, ale o změně jejich stavu pomocí účtu 613 – Změna stavu výrobků.

Pro účtování o prodeji zboží jsou použity účty 504 a 604, a to i u účetních jednotek, které používají skupinové účty.³⁵

3.5.3 Prodej zásob materiálu a zboží u způsobu účtování B

U způsobu B jsou nakupované zásoby účtovány do nákladů přímo při nákupu. Proto u obchodních účetních jednotek je na účet 504 – Prodané zboží účtováno v okamžiku nákupu, tj. obvykle při převzetí nakoupeného zboží na sklad nebo do prodejny.

Účetní jednotka zabývající se výrobní činností, která vede sklad zásob materiálu, účtuje při nákupu přímo na účet 501 – Spotřeba materiálu. Jak již bylo uvedeno, je lépe okamžitě při zjištění jiného použití, než jaké bylo původně zúčtováno, provést přeúčtování na správný finální účet použití. To by znamenalo v případě prodeje materiálu, přeúčtovat příslušnou

³³ *Ako-účtovat.sk: Účet 501 Spotřeba materiálu [online]. [cit 2012-11-9]. <http://www.ako-uctovat.sk/ucet.php?ucet_c=501&popis=Spotřeba-materialu&i=8>.*

³⁴ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2012, 180 s. ISBN 978-80-247-4115-4. Str. 73.

³⁵ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2012, 180 s. ISBN 978-80-247-4115-4. Str. 74.

hodnotu z účtu 501 na účet 542 – Prodaný materiál a v případě použití zboží pro vlastní potřebu z 504 na 501. Podobně bude postupováno i v dalších podobných případech.

O výnosech z prodeje se účtuje běžným způsobem v momentě vzniku pohledávky. Opět je třeba připomenout, že u způsobu B musí být vedena skladová evidence, a proto na všechny prodané zásoby v určitém účetním období musí být vystaveny v tomtéž období vydané faktury a na veškeré použití zásob pro vlastní potřebu výdejky do spotřeby, to neplatí pouze pro maloobchodní prodej bez skladové evidence.³⁶

3.5.4 Darování zásob

Dalším způsobem vyskladňování zásob je způsob darování zásob.

Obdarovaný hradí darovací daň, dárce hradí darovací daň při darování do ciziny nebo jako ručitel. V případě, že daň platí ručitel, vzniká mu pohledávka vůči obdarovanému. Do ceny darovaných zásob nelze zahrnout darovací daň, protože to nepřipouští § 25 odst. 1. s) Zákona o daních z příjmů. Darující odvádí DPH z obvyklé ceny, tj. z potenciální prodejní ceny.³⁷

3.5.5 Použití zásob materiálu a zboží jinak než k prodeji

Pokud nechceme zásoby materiálu či zboží prodat, můžeme je použít i jinak než k prodeji.

U neobchodních účetních jednotek je tento druh pohybu zásob tím nejobvyklejším. Účtování o nákladech na spotřebu materiálu je třeba dobře zorganizovat, a to tak, aby podávalo co největší možné spektrum informací. Ve výrobních účetních jednotkách je třeba především rozhodnout o tom, které druhy materiálu a v jakých případech budou při vyskladnění směřovány do přímých nákladů zakázek nebo výrobků. Je vhodné vyčlenit alespoň jeden analytický účet pro sledování spotřeby přímého materiálu. Za přímý materiál je považován takový materiál, který je přímo přiřaditelný k jednici výroby. V některých druzích výrob je za tento materiál považován i takový, který sice nelze přímo zjistit na jednici výroby, ale lze ho přesně nebo téměř přesně zjistit výpočtem. Obvykle je tomu tak v hromadné výrobě.

³⁶ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2012, 180 s. ISBN 978-80-247-4115-4. Str. 74.

³⁷ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2012, 180 s. ISBN 978-80-247-4115-4. Str. 72.

U obchodních podniků, které nemají podstatnou spotřebu materiálu, není nutno zavádět zvláštní sklad materiálu. Materiál lze v tomto případě vést na účtu zásob zboží a při vyskladnění pro vlastní spotřebu účtovat na účet 501.³⁸

Louša říká: „Není to postup zcela odpovídající předpisu, ale s využitím ustanovení o nevýznamných položkách lze takto postupovat“.³⁹

Naproti tomu výrobní účetní jednotky, pokud nakupují zásoby jednoznačně určené k prodeji, tudíž zboží, měli by takové zásoby sledovat na účtu zboží. Pokud ale jde o nepodstatný objem, jistě i v tomto případě by nebylo na závadu, když nebude zaveden zvláštní účet pro zboží na skladě.⁴⁰

3.5.6 Škody

Se zásobami také souvisí škody, které vznikají manipulací se zásobami. Tyto škody na materiálu nebo na zboží následně účtujeme do provozních nákladů na účet 549 – Manka a škody z provozní činnosti. To znamená, že škodu na materiálu nebo na zboží zaúčtujeme jako 549 – Manka a škody/112 Materiál (132 Zboží).

Škodou se dle § 28 Vyhlášky „rozumí fyzické znehodnocení, to je neodstranitelné poškození nebo zničení, dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a zásob, a to z objektivních i subjektivních příčin“. Zákon o daních z příjmů definuje škody přibližně stejně v § 25 odst. 2; navíc za škodu nepovažuje ztratné v maloobchodě a nezaviněné úhyny zvířat. To ovlivňuje účtování na analytických účtech, protože náklad na daňově uznatelné škody bude obvykle účtován na jiném analytickém účtu.

Účetní jednotka může stanovit, obvykle tomu tak bude vnitřním předpisem, normy přirozených úbytků zásob.⁴¹

³⁸ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2012, 180 s. ISBN 978-80-247-4115-4. Str. 75.

³⁹ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2012, 180 s. ISBN 978-80-247-4115-4. Str. 75.

⁴⁰ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2012, 180 s. ISBN 978-80-247-4115-4. Str. 78.

⁴¹ LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2012, 180 s. ISBN 978-80-247-4115-4. Str. 82.

3.6 Inventarizace

Inventarizace je celý proces, který v sobě zahrnuje i inventuru. Inventarizace se provádí:

- řádně (pravidelně), tj. k okamžiku sestavení řádné účetní závěrky;
- mimořádně tj. k okamžiku sestavení mimořádné účetní závěrky nebo při změně odpovědného pracovníka. Skutečný stav zásob se zjišťuje fyzickou inventurou, kterou provádí inventarizační komise, která vyhotovuje inventurní soupisy a inventarizační zápis.⁴²

V rámci inventarizace majetku a závazku dochází též ke srovnání fyzickou inventurou zjištěného stavu zásob účetní jednotky a jeho srovnání se stavem zjištěným v účetnictví. V důsledku tohoto srovnání pak vznikají rozdíly, které se nazývají inventarizační a jejich definici nalezneme v Zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZU“).

Inventarizační rozdíly vymezuje z účetního pohledu § 30 odst. 6 a 7 ZU: „Inventarizačními rozdíly se rozumí rozdíly mezi skutečným stavem a stavem v účetnictví, které nelze prokázat způsobem stanoveným zákonem o účetnictví kdy:

- skutečný stav je nižší než stav v účetnictví a rozdíl se označuje jako manko, popřípadě schodek u peněžních hotovostí a cenin;
- skutečný stav je vyšší než stav v účetnictví a rozdíl se označuje jako přebytek.

Inventarizační rozdíly vyúčtují účetní jednotky do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.⁴³

Pro účtování inventarizačních rozdílů zásob (včetně zásob vlastní výroby) platí obecně následující:

- úbytek do normy přirozených úbytků se účtuje na vrub účtu skupiny 50, případně 61 u zásob vlastní výroby;
 - 501 – Spotřeba materiálu/112 – Materiál na skladě;

⁴² RUBÁKOVÁ, Věra. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2010*. 4. vyd. Praha: GRADA, 2010, 192 s. ISBN 978-80-247-3299-2.

⁴³ FITŘÍKOVÁ, Dagmar; PROCHÁZKOVÁ, Dagmar. Inventarizační rozdíly u zásob ve vazbě na DPH. *Účetnictví v praxi: Měsíčník plný informací pro účetní a daňovou praxi*. 2011, roč. XV, č. 12/2011, s. 18. ISBN 1211-7307.

- 504 – Prodej zboží/132 Zboží na skladě;
- 613 – Změna stavu výrobků/123 Výrobky;
- manka nad normu se evidují na účtu 549 – Manka a škody;
 - 549 – Manka a škody/112 Materiál na skladě;
 - 549 – Manka a škody/132 Zboží na skladě;
- účet 582 – Škody slouží pro evidenci úbytku zásob v důsledku živelných pohrom;
- přebytky se účtují ve prospěch účtové skupiny 64, případně 61 u zásob vlastní výroby. Pokud přebytek vznikl chybným účtováním při vyskladnění, přebytek je účtován ve prospěch účtové skupiny 50.⁴⁴
 - 112 – Materiál na skladě/648 – Ostatní provozní výnosy;
 - 132 – Zboží na skladě/648 – Ostatní provozní výnosy;
 - 123 – Výrobky/613 – Změna stavu výrobků.

3.7 Účtování způsobem A nebo B

Všechny druhy zásob je možné účtovat podle způsobu A nebo B. Při způsobu A se běžně účtuje na majetkových účtech, které jsou určeny k evidenci zásob. Při způsobu B se na majetkových účtech účtuje až při účetní uzávěrce. Při tomto způsobu je třeba vést skladovou evidenci (skladní karty nebo záznamy v souborech dat pro jednotlivé druhy materiálu neboli materiálové položky) běžně, aby bylo možné zjistit a prokázat stav zásob v průběhu účetního období.⁴⁵

3.7.1 Účtování nakoupených zásob způsob A

Varianta A spočívá v tom, že každá nakoupená zásoba se na základě příjemky zaúčtuje na příslušný majetkový účet (materiál, zboží) a na základě výdejky ze skladu se zaúčtuje úbytek na majetkovém účtu (strana DAL) proti příslušnému nákladovému účtu (strana MD).⁴⁶

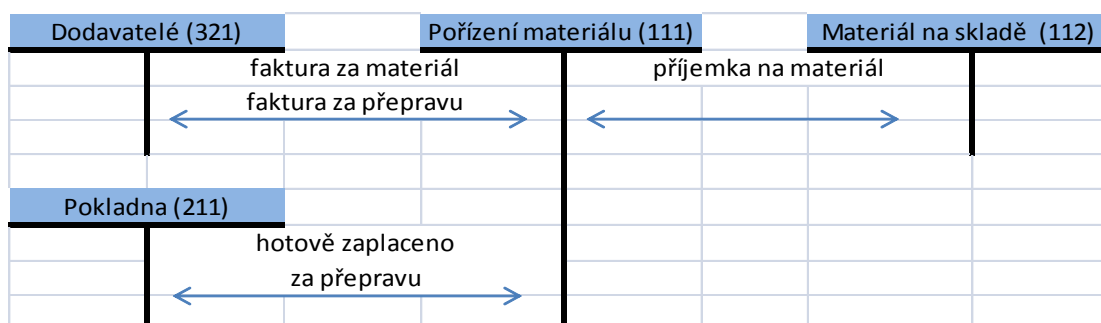
⁴⁴ HINKE, Jana; BÁRKOVÁ, Dana. *Účetnictví 2: pokročilé aplikace*. 1. vyd. Praha: GRADA, 2010, 231 s. ISBN 978-80-247-3516-0. Str. 78.

⁴⁵ HOLEČEK, Jan; KLEISNER, Václav. *Rukověť finančního a vnitropodnikového účetnictví*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 1994, 191 s. ISBN 80-7168-092-3. Str. 79.

⁴⁶ RUBÁKOVÁ, Věra. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2010*. 4. vyd. Praha: GRADA, 2010, 192 s. ISBN 978-80-247-3299-2. Str. 89.

3.7.1.1 Účtování materiálu

Obrázek č. 4. Základní schéma účtování pořízení materiálu způsobem A

Zdroj: Vlastní zpracování – údaje převzaty z RUBÁKOVÁ, Věra, 2010. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2010*, str. 89.

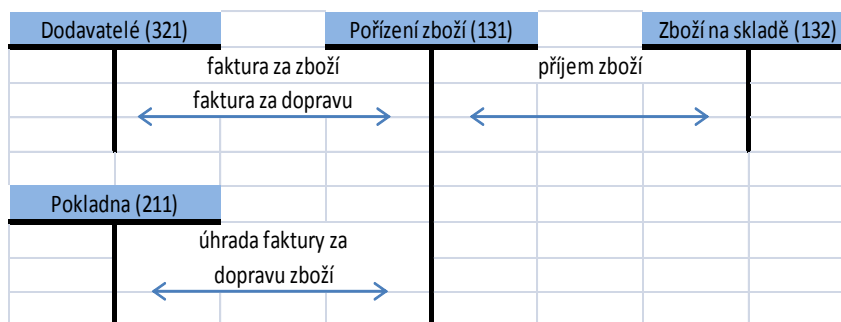
Přijatou fakturu od dodavatele za materiál zaúčtujeme na stranu MD kalkulačního účtu Pořízení materiálu (111) a na stranu D účtu Dodavatelé (321). Pokud jsou zde nějaké vedlejší náklady související s pořízením materiálu, zaúčtujeme je také na účet Pořízení materiálu. Například máme fakturu za přepravu, která dokládá prevoz materiálu od dodavatele do společnosti. Tuto fakturu zaúčtujeme na vrub účtu Pořízení materiálu (111) a ve prospěch účtu Dodavatelé (321). Na účtu Pořízení teď máme cenu za materiál a cenu za přepravu toho materiálu. Tyto částky na účtu Pořízení materiálu sečteme (strana D) a převedeme na stranu MD účtu Materiál na skladě (112) pomocí příjemky materiálu. Teď už nám zbývá pouze zaplatit fakturu za přepravu materiálu. Platíme v hotovosti ve prospěch účtu Pokladna (211) a dále na vrub účtu Pořízení materiálu (111).

Příklady účtování materiálu jsou uvedeny v příloze 1/příklad 1/tabulka 6; příloze 2/2/7; příloze 3/3/8/obrázek 18 a 19; příloze 4/4/9; příloze 5/5/10; příloze 6/6/11 a příloze 7/7/12.

3.7.1.2 Účtování zboží

Příklady účtování zboží metodou A jsou v příloze pod čísly 8/8/13; příloha 9/9/14; příloha 10/10/15; příloha 11/11/16 a příloha 12/12/tabulka 17.

Obrázek č. 5. Základní schéma účtování pořízení zboží způsobem A

Zdroj: práce autora

Přijatou fakturu za zboží zaúčtujeme na vrub účtu Pořízení zboží (131) a ve prospěch účtu Dodavatelé (321). Stejným způsobem zaúčtujeme i vedlejší náklady související s nákupem zboží (přepřevu). Sumu kalkulačního účtu Pořízení zboží (131) na straně MD převedeme na stranu MD účtu Zboží na skladě a v prodejnách (132). Přepřevu za zboží uhradíme v hotovosti z účtu Pokladna (211).

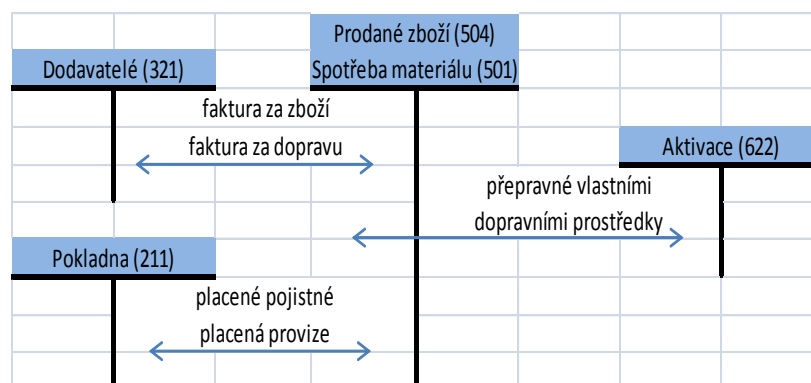
3.7.2 Účtování nakoupených zásob způsob B

Varianta B je založena na zaúčtování nakoupených zásob přímo do spotřeby (na nákladový účet), a to v průběhu celého roku. Ve srovnání s variantou A to znamená účtování v jedné operaci proti dvěma operacím ve variantě A (1. operace – pořízení zásoby na sklad, 2. Operace – vydání zásoby do spotřeby). Varianta B vyžaduje ke konci účetního období provést inventuru zásob a opravit majetkové a nákladové účty podle skutečného stavu, aby nedošlo ke zkreslení výsledku hospodaření a konečné rozvahy.⁴⁷

Další příklady účtování o nakoupených zásobách způsobem B jsou uvedeny v příloze číslo 14/14/tabulka 19 a v příloze 15/15/20.

⁴⁷ RUBÁKOVÁ, Věra. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2010*. 4 vyd. Praha: GRADA, 2010, 192 s. ISBN 978-80-247-3299-2. Str. 89.

Obrázek č. 6. Schéma účtování materiálu a zboží způsobem B

Zdroj: Vlastní zpracování – údaje z ŠTOHL Pavel, 2010. *Učebnice účetnictví: pro střední školy a pro veřejnost*, str. 32.

3.7.3 Účtování na konci účetního období

3.7.3.1 Účtování způsobem A

Na konci účetního období dochází při účtování nákupu materiálu ke vzniku zvláštních účetních případů – materiál na cestě a nevyfakturované dodávky. Jejich vznik je dán tím, že kupující podnik nemá k dispozici ke dni uzavírání účetních knih za příslušné účetní období ke každému nákupu materiálu oba potřebné účetní doklady – fakturu (případně jiný daňový doklad) a příjemku.

Materiál na cestě – dochází k němu za situace, že účetní jednotka obdržela dodavatelskou fakturu za nakoupený materiál, ale ten dosud do jeho skladu nedošel (dodávka je tedy na cestě).⁴⁸

Klasicky zaúčtujeme přijatou fakturu jako závazek k dodavatelům, tedy Pořízení materiálu (111)/ Dodavatelé (321). Dále by následovalo převzetí materiálu do skladu, ale chybí nám příjemka. Proto použijeme vnitřní účetní doklad a zaúčtujeme jako Materiál na cestě (119)/Pořízení materiálu (111). Po té, co obdržíme materiál, můžeme zaúčtovat na Materiál na skladě (112)/Materiál na cestě (119).

Nevyfakturované dodávky představují situaci, kdy odběratel obdržel dodávku materiálu, ale dodavatelská faktura dokonce účetního období nedošla. Zásilka materiálu byla převzata

⁴⁸ ŠTOHL, Pavel. *Učebnice Účetnictví 2010: pro střední školy a pro veřejnost*. 11. uprav. vyd. Znojmo: Pavel Štohl, 2010, 155 s. ISBN 978-80-87237-23-6. Str. 30.

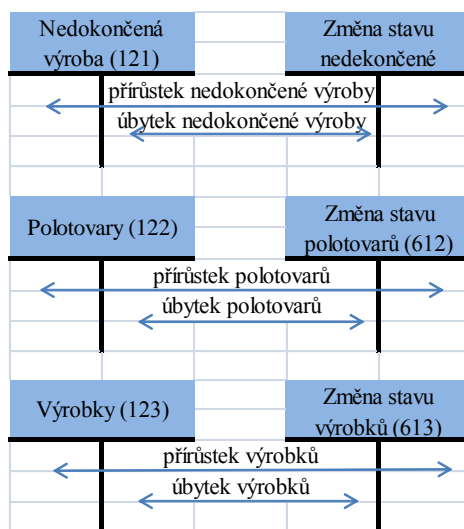
do skladu podle příjemky, v níž byl materiál oceněn podle smluvní ceny a zaúčtován obvyklým způsobem. Místo faktury vyhotoví účetní jednotka vnitřní účetní doklad, podle něhož se závazek zaúčtuje v odhadnuté ceně ve prospěch účtu 389 – dohadné účty pasivní. Na vrub tohoto účtu se v příštím účetním období zaúčtuje došlá faktura.⁴⁹

3.7.3.2 Účtování způsobem B

Při uzavírání účetních knih se počáteční stavy z účtu zásob materiálu a zboží převedou do nákladů. Stav zásob podle fyzické inventarizace se následně zaúčtuje jako konečný zůstatek na účtech materiálu a zboží souvztažně ve prospěch příslušného nákladového účtu. Rozdíly zjištěné při fyzické inventarizaci se zaúčtují na příslušné účty zásob souvztažně s nákladovými (výnosovými) účty k tomu účelu pořízenými.⁵⁰

3.7.4 Účtování zásob vlastní výroby způsobem A

Obrázek č. 7. Základní schéma účtování zásob vlastní výroby způsobem A

Zdroj: Vlastní zpracování – údaje z BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. 2003, *Účetnictví I.*, str. 183.

V průběhu účetního období se přírůstky zásob oceněné vlastními náklady zúčtují na vrub příslušného účtu účtové skupiny 12 – Zásoby vlastní výroby se souvztažným zápisem ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny 61 – Změny stavu zásob vlastní činnosti.

⁴⁹ ŠTOHL, Pavel. *Učebnice Účetnictví 2010: pro střední školy a pro veřejnost*. 11. uprav. vyd. Znojmo: Pavel Štohl, 2010, 155 s. ISBN 978-80-87237-23-6. Str. 31.

⁵⁰ KOČMANOVÁ, Alena. *Účetnictví: podvojně účetnictví v aplikaci a příkladech*. 2. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2006, 235 s. ISBN 80-214-3294-2. Str. 83.

Při vyskladnění zásob se účtuje na vrub příslušných účtů účtové skupiny 61-Změny stavu zásob vlastní činnosti a ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 12 – Zásoby vlastní výroby.⁵¹

V příloze pod číslem 13/13/tabulka 18 je uveden příklad účtování.

3.7.5 Účtování zásob vlastní výroby způsobem B

V průběhu účetního období se neprovádí žádné účetní zápisy v účtové skupině 12 – Zásoby vlastní výroby a vynaložené náklady na výrobu se běžně účtují na příslušných nákladových účtech (účtová třída 5).

Při uzavírání účetních knih se počáteční stavy zásob zaúčtované na příslušných účtech účtové skupiny 12 – Zásoby vlastní výroby převedou na vrub příslušných účtů účtové skupiny 61 – Změny stavu zásob vlastní činnosti.

Stav zásob podle inventarizace se zaúčtuje na vrub příslušných účtů účtové skupiny 12 – Zásoby vlastní výroby souvztažně s příslušným účtem účtové skupiny 61 – Změny stavu zásob vlastní výroby.⁵²

Účtování způsobem B u zásob vlastní výroby se v praxi moc nepoužívá, protože toto účtování je velmi nepřehledné. Vše závisí na používání skladové evidence, pokud se ale zapomene jakýkoliv nákup či spotřeba zaznamenat do skladní knihy, účtování je v tom momentě chybné a neúplné.

Další příklad účtování o zásobách vlastní výroby způsobem B nalezneme v příloze 16/16/21.

⁵¹ BLECHOVÁ, Beata; JANOUŠKOVÁ, Jana. *Podvojně účetnictví v příkladech 2009*. 9. vyd. Praha: GRADA, 2009, 192 s. ISBN 978-80-247-2931-2. Str. 59.

⁵² BLECHOVÁ, Beata; JANOUŠKOVÁ, Jana. *Podvojně účetnictví v příkladech 2009*. 9. vyd. Praha: GRADA, 2009, 192 s. ISBN 978-80-247-2931-2. Str. 61.

4 Praktická část

4.1 Popis společnosti

4.1.1 Obecné informace

Informace uvedené v praktické části bakalářské práce na téma zásoby vycházejí z akciové společnosti Neli. Neli a.s. vznikla dne 11. října 2006 zapsáním do obchodního rejstříku u Krajského soudu v Brně pod značkou B 4741. Společnost má sídlo na ulici Na Hraničkách číslo popisné 589/34, 682 01 ve městě Vyškov.

Společnost Neli je působí v potravinářském odvětví. Hlavním předmětem podnikání akciové společnosti Neli je výroba, obchod a služby. Dále pak činnost účetních poradců, vedení účetnictví a vedení daňové evidence.

4.1.2 Účetní software

V současné době akciová společnost Neli využívá účetního softwaru MODULSOFT, který patří od roku 2004 pod společnost EN Nástroje.

MODULSOFT je účetní systém ve kterém jednotlivé programové moduly mohou fungovat i samostatně, ale vytváří však celek a jsou propojeny datovými strukturami. Systém umožňuje sledovat firmu hned z různých hledisek, jako např. podnik, závod, středisko, zakázka. Jednotlivé úrovně lze omezit a zabezpečit přístupovými právy, to znamená nastavit pro každého uživatele konkrétní rozsah jeho činnosti v systému. Ve všech modulech systému MODULSOFT jsou upravitelné výstupy (sestavy), které lze velmi jednoduše převést do Microsoft Excel.

Ačkoliv akciová společnost Neli zatím používá systém MODULSOFT, v průběhu roku 2013 je v plánu přejít na účetní systém MINERVA.

Informační systém MINERVA se přímo zaměřuje na příslušná odvětví, podle předmětu podnikání firmy. Akciová společnost Neli působí v potravinářském a nápojovém průmyslu, proto si vybrala IS MINERVA s tímto zaměřením. Podle výrobců by toto zaměření na konkrétní obory mělo umožňovat Minervě dodávat řešení přesně přizpůsobená potřebám výrobců v těchto oborech. Výsledkem zvýšené pozornosti, kterou IS MINERVA věnuje

všem požadavkům trhu malého a středního podnikání je množství řešení, která řeší potřeby zákazníků přesněji než obecné aplikace.

4.2 Zásoby

Společnost Neli a.s. ve své výrobní činnosti využívá zásob jak nakupovaných, kam patří materiál a zboží, tak zásob získaných vlastní činností.

Obrázek č. 8. Rozvaha k 31. 1. 2013

UC-006 Rozvaha, období: 1.1.2013 - 31.1.2013, NELI a.s.

Účet	Název účtu	Obd. 1 až 1			
013000	Software	61 750,00	211000	Pokladna č. 1 - Vyškov	166 165,00
014000	Ocenitelná práva - receptury	8 787 000,00	211003	Pokladna č. 3 - Měčín	1 238,00
014001	Ocenitelná práva - ochranné známky	4 861 000,00	211004	Valutová pokladna - EUF	4 963,41
014***	Součet za SU	13 648 000,00	211006	Valutová pokladna - PLN	1 352,18
021002	***Stavby Vyškov	10 137 532,80	211007	Valutová pokladna GBP	3 468,63
022102	DHM VY	38 946 511,38	211008	Valutová pokladna USD	13 264,30
022105	DHM Měčín	169 500,00	211009	Valutová pokladna CNY	746,64
022200	Dopravní prostředky - automobily	823 892,00	211***	Součet za SU	191 198,16
022900	Drobný majetek VY - znalec	119 320,00	213000	Ceniny	1 100,00
022***	Součet za SU	40 059 223,38	221021	Běžný účet - ČS - CZK	71 305,32
041000	Pořízení DNM	996 000,00	221022	Běžný účet - ČS - EUR	1 362,29
042000	Pořízení DHM	4 139 651,48	221023	Běžný účet - ČS - USD	25 008,70
073000	Oprávky k software	-22 295,00	221024	Běžný účet - RB - CZK	873 888,59
074000	Oprávky k ocenitelným právům-receptury	-1 180 102,00	221025	Běžný účet - RB - EUR	318 113,69
074001	Oprávky k ocenitelným právům-ochr.známky	-652 856,00	221026	Běžný účet RB - PLN	-0,31
074***	Součet za SU	-1 832 958,00	221027	Běžný účet RB - HUF	686,42
081002	***Oprávky ke stavbám VYŠKOV	-723 016,00	221028	Běžný účet RB - USD	2 069,61
082102	Oprávky k DHM VY	-30 280 403,00	221***	Součet za SU	1 292 434,31
082105	Oprávky k DHM Měčín	-30 683,00	2****	Součet za třídu	1 484 732,47
082200	Oprávky k dopravním prostředkům-auta	-254 715,00	311001	Odběratele tuzemsko ř. .	22 888 079,14
082900	Oprávky k drobnému majetku VY - znale	-119 320,00	311003	Odběratelé - režijní fa ř. 3	398 469,90
082***	Součet za SU	-30 685 121,00	311004	Odběratelé zahraniční ř. 3	2 273 571,59
0****	Součet za třídu	35 778 767,66	311005	Odběratelé zahraniční ř. :	14 668 236,10
112000	Suroviny na skladě	14 086 797,71	311006	Odběratelé dobropisy ř. 6	-1 220 629,15
112001	Suroviny na skladě - CHIPS	7 100 974,09	311007	Odběratelé dobropisy zař	-53 489,44
112003	Vratné obaly - palety	1 046 697,84	311***	Součet za SU	38 954 238,14
112005	Vratné obaly - ostatní obaly	33 990,00	314003	Zálohy - vratné obaly - dc	80 660,00
112009	Materiál na skladě	3 606 339,19	314007	Zálohy na poskytnuté slu	294 818,60
112011	Reklamační sklad materiálu a surovin	38 062,35	314***	Součet za SU	375 478,60
112012	Sklad nevyužívaného materiálu a surovin	290 948,02	315000	Ostatní pohledávky	6 500,56
112016	Sklad režijního materiálu	667 570,37	315001	Pohledávky-přefakturace	3 251,88
112017	Sklad čisticí a úklidové prostředky	61 295,58	315010	Reklamační a jiné pohlec	133 907,79
112018	***Sklad MTZ - ČB	305 216,00	315***	Součet za SU	143 660,23
112019	Sklad chemikálií a sanitačních prostředk	39 038,44	335000	Pohledávky za zaměstna	650,00
112110	Sklad materiálu - CHIPS	2 034 886,22	343700	Nadměrný odpočet DPH	2 958 272,00
112112	Sklad RM- CHIPS	415 096,05	378001	DPH-uplatnit v násl.měsí	13 412,78
112270	Sklad pracovních oděvů VY	37 604,22	378004	***Spotřební daň - nárok	213 826,37
112887	Rozdíl v příjemce a faktuře - suroviny	12 225,81	378302	Úvěr pro NELI S.P.A., a.s	3 300 000,00
112888	Vedlejší pořiz. náklady k materiálu	82 588,58	378***	Součet za SU	3 527 239,15
112***	Součet za SU	29 859 330,47	381000	Naklady přístich období	130 466,50
119000	Materiál na cestě	288 221,88	388000	Dohadné ucty aktivní	687 846,85
123100	Výrobky na reklamačním skladě	742 191,13	3****	Součet za třídu	46 777 851,47
123200	Výrobky na sklade-KECUPY	6 137 308,82		Celkem za aktiva	123 782 249,25
123300	Výrobky na sklade - SIRUPY	1 429 857,68		Aktiva:	123 782 249,25
123316	Výrobky na skladě - nápoje	123 980,56		Pasiva:	122 259 752,11
123415	Výrobky na skladě - TATARKY, MAJONÉZY	295 738,98		Aktiva - Pasiva:	1 522 497,14
123501	Výrobky - CHIPS - ČR	1 132 907,98			
123550	Výrobky - láhve	15 838,23			
123888	Vedlejší pořizovací náklady k výrobkům	12 264,35			
123889	Přímé náklady k výrobkům-MZDY VYŠKOV	451 244,33			
123890	Přímé náklady k výrobkům-MZDY CHIPS	194 307,32			
123***	Součet za SU	10 535 639,38			
132400	Zboží na skladě - ostatní	25 850,11			
132888	Zboží na skladě (vedl.zřiz.náklady)	12 960,00			
132***	Součet za SU	38 810,11			
191000	Opravná položka k materiálu	-291 740,61			
194000	Opravná položka k výrobkům	-689 363,58			
1****	Součet za třídu	39 740 897,65			

Zdroj: Neli a.s.

4.2.1 Materiál

Pro výrobní společnost je materiál velmi důležitou součástí zásob. Z hlavní složky materiálu – surovin- se vyrábí výrobky, díky jejichž prodeji společnost prosperuje. Akciová společnost Neli vyrábí celkem pět základních typů výrobků z potravinářské a nápojové oblasti.

Přehled hlavních surovin jednotlivých výrobků:

- kečupy: rajčatový protlak, voda;
- sirupy: sirupová báze, voda;
- nápoje: báze ICE TEA, voda;
- tatarčky a majonézy: olej, žloutky, cukr, voda;
- chips: brambory, palmový olej.

Kromě základních surovin, které jsou základem výrobků, jsou velmi důležité pomocné látky, které v případě potravinářských výrobků dochucují finální produkt. Jsou to převážně dochucovadla, které způsobují odlišnosti výrobků, upravují jejich chuť a barvy.

Před výrobou všech druhů výrobků se nejdříve musí připravit stroje. Kromě přípravy se také pročišťují a seřizují. K tomu se využívají nejrůznější provozní látky, kam řadíme mazací oleje, čisticí prostředky a oleje speciální, využívané před výrobou kečupů, kterými se prolévají stroje před zahájením výroby.

V efektivním výrobním procesu by se mělo vyhnout prostojům, proto je nutné stroje seřizovat a pravidelně kontrolovat. Stroje se kontrolují před každým zahájením výrobního procesu, řádná velká revize probíhá jednou za měsíc specializovaným pracovníkem servisu, který je odborně vyškolen k této činnosti. Pokud je nalezena nějaká chyba, je okamžitě opravena. K tomu také slouží náhradní díly, které společnost Neli a.s. z tohoto důvodu drží.

Obaly jsou odvozovány od velkého sortimentu výrobků. Každý výrobek má svůj vlastní druh obalu. Obaly se dále liší podle objemu. Společnost využívá tyto druhy obalů:

- Sklo: kečupy, sirupy, majonézy, tatarčky, hořčice;
- Pevné duté plasty: kečupy, majonézy, tatarčky, hořčice;
- Měkké duté plasty: sirupy, nápoje;

- Kbelíky: majonéza, tatarka, kečup, hořčice;
- Kanistry: sirupy, kečupy.

4.2.2 Nedokončená výroba a polotovary

Akciová společnost Neli nemá a nepoužívá žádnou nedokončenou výroby a polotovary.

4.2.3 Výrobky

Společnost obchoduje jak na tuzemském trhu tak i na zahraničním. Prodává své výrobky do velkoobchodů a do řetězců. Velkoobchody potom přeproductávají výrobky Neli dál do maloobchodů. Výrobky se prodávají pod vlastním jménem a pod jménem příslušného odběratele, který si výrobek objedná.

Mezi největší řetězce tuzemské patří Kaufland Česká republika, v.o.s.; Tesco Stores ČR, a.s.; AHOLD Czech Republic, a.s.; Lidl Česká republika, v.o.s.; MAKRO Cash & Carry ČR s.r.o.; Globus ČR, k.s.; Penny Market, s.r.o.; SPAR Česká obchodní Společnost, s.r.o.. K tuzemským velkoobchodům patří ČEPOS Česká potravinářská obchodní, a.s.; FANY gastroservis, s.r.o.; JIP východočeská, a.s.; NORMA, k.s. a ROSA market, s.r.o.

K zahraničním řetězcům, které patří k hlavním odběratelům akciové společnosti Neli patří ALDI Maďarsko; HOFER Slovinsko; Kaufland Slovensko, Polsko, Bulharsko, Chorvatsko, Rumunsko; Lidl Slovinsko, Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko, Slovensko, Švédsko; METRO Slovensko; Penny Market Maďarsko; Tesco Stores Maďarsko, Polsko, Slovensko.

Tabulka č. 1. Druhy výrobků

Kečupy	Sirupy	Nápoje ICE TEA	Tatarky	chips
jemný	pomeranč	broskev	tatarky	Solené + vroubky
ostrý	jahoda	citron	majonézy	paprikové
kečupové omáčky	malina	zelený čaj		slaninové
rajčatový protlak	lesní směs	zelený čaj jahoda +		česnekové
	zahradní směs	aloe vera		cibulové
	citron	meruňka white		zakysaná smetana + cibulka

Zdroj: vlastní práce autora

Kečupy a tatarčky s majonézami se prodávají buďto RETAIL, což znamená výrobky do hmotnosti 1,5 Kg nebo GASTRO, kam řadíme výrobky nad 1,5 Kg.

4.2.4 Zboží

Jako zboží společnost Neli a.s. prodává nakoupenou hořčici a dále nápoj Aloe Vera a přílohu kuskus. Hořčici prodává ve svých obalech pod značkou Neli do maloobchodů a velkoobchodů a dále ji prodává pod značkami velkoobchodů a řetězců, které o ni mají zájem. Aloe Vera a kuskus prodává pod názvem řetězce a velkoobchodu.

4.2.5 Opravné položky k zásobám

Společnost Neli a.s. tvoří opravné položky k těm zásobám, co se delší dobu nepoužívají. Nebo dojde k tomu, že produkt, na který se tyto zásoby využívají, se přestane vyrábět. Tyto opravné položky se tvoří na reklamačních skladech č. 2, 11 a 28 k 31.12. Na tyto sklady se převádějí zásoby při přechodném snížení jejich hodnoty. O přesunu zásob na sklad nevyužitých zásob neboli reklamační sklad, rozhodne vedení firmy. Po přesunutí jsou opravné položky postupně zúčtovávány, pokud se nerozhodne o jejich likvidaci.

Tvorba opravných položek k zásobám se účtuje na vrub 559 Tvorba opravných položek a ve prospěch účtu 191-000 Opravné položky k materiálu nebo 194-000 Opravné položky k výrobkům.

Snížení nebo rozpuštění opravných položek k zásobám se účtuje na vrub příslušných účtů účtové skupiny 19x-Opravné položky k zásobám souvztažně ve prospěch příslušného účtu 559-000 Tvorba opravných položek. V případě prodeje zásob se opravná položka k nim vytvořená vyúčtuje ve prospěch příslušného účtu 559-000 Tvorba opravných položek.

Opravné položky tedy tvoříme pro materiál. Pravidla pro tvorbu opravných položek jsou upraveny ve vnitropodnikových směrnících. Opravné položky tvoříme ve výši 100 % pro materiál, u kterého není zaznamenán pohyb po dva roky.

Pro suroviny se opravné položky netvoří. Suroviny společnost Neli a.s. většinou stihne všechny spotřebovat. Pokud se tak nestane, tak dochází k fyzické likvidaci, například po vypršení expirační doby. Fyzická likvidace u surovin se zaúčtuje jako náklad na 549-xxx Manka a škody ku 112-xxx s příslušnou analytickou evidencí.

U výrobků se opravné položky netvoří také. Zde, pokud dojde k projití expirační doby nebo se tyto výrobky neprodají, probíhá opět fyzická likvidace 549-xxx/123-0xx.

4.3 Nakupované zásoby

V akciové společnosti Neli se vyskytují zásoby nakoupené, kam patří materiál a zboží.

Obrázek č. 9. Hlavní kniha – pořizovací účet 111

UC-002 Hlavní účetní kniha(1.1.2013 - 31.1.2013), NELI a.s.

Doklad	Středisko	Název Střediska	Plnění	Text	Faktura	MD	Dal	
111000		Porizení surovin, 7						
		Počáteční stav účtu 111000 v roce 2013					0,00	
		Počáteční stav účtu 111000 k 1.1.2013					0,00	
z1 2	2000	D2 výroba Vyškov	2.1.2013	DONAUCHEM kys.citronová	Z11300002		56 600,00	
z1 233	2000	D2 výroba Vyškov	3.1.2013	LYCKEBY kečup.koření - SU4	Z11300233		4 900,00	
z1 286	2000	D2 výroba Vyškov	3.1.2013	LYCKEBY tabasco - SU4	Z11300286		12 900,00	
z1 66	2000	D2 výroba Vyškov	7.1.2013	FRUJO, báze.emulze	Z11300066		192 540,00	
z1 287	2000	D2 výroba Vyškov	8.1.2013	LYCKEBY tabasco SU 14	Z11300287		10 750,00	
z1 234	2000	D2 výroba Vyškov	8.1.2013	LYCKEBY kečupové koření	Z11300234		7 350,00	
z4 7	2000	D2 výroba Vyškov	8.1.2013	EUROCORP sül	Z41300007		11 656,81	
z1 76	2000	D2 výroba Vyškov	9.1.2013	FRUJO, aroma	Z11300076		17 100,00	
z1 92	2000	D2 výroba Vyškov	10.1.2013	LYCKEBY CULINAR, karoten	Z11300092		586,00	
z1 60	2000	D2 výroba Vyškov	10.1.2013	FARAVELLI aspartam,benzoan	Z11300060		17 500,00	
z1 59	2000	D2 výroba Vyškov	11.1.2013	DONAUCHEM sorban	Z11300059		57 400,00	
z3 8	2000	D2 výroba Vyškov	11.1.2013	Slovenské,ocet	Z31300008		135 654,75	
z1 59	2000	D2 výroba Vyškov	11.1.2013	DONAUCHEM sacharin	Z11300059		7 650,00	
z1 101	2000	D2 výroba Vyškov	14.1.2013	BRENNTAG CR kys. citronová, askoi	Z11300101		68 371,77	
z4 6	2000	D2 výroba Vyškov	14.1.2013	EUROCORP sül	Z41300006		46 691,02	
z1 124	2000	D2 výroba Vyškov	15.1.2013	FRUJO, koncentrát	Z11300124		8 142,40	
z1 153	2000	D2 výroba Vyškov	16.1.2013	FRUJO, aroma	Z11300153		17 100,00	
z1 235	2000	D2 výroba Vyškov	21.1.2013	LYCKEBY kečup.koření SU31	Z11300235		4 900,00	
z1 175	2000	D2 výroba Vyškov	21.1.2013	BRENNTAG CR kys. citronová	Z11300175		55 481,48	
z1 150	2000	D2 výroba Vyškov	21.1.2013	FARAVELLI aspartam, benzoan	Z11300150		19 250,00	
z1 288	2000	D2 výroba Vyškov	21.1.2013	LYCKEBY tabasco SU31	Z11300288		25 800,00	
z1 183	2000	D2 výroba Vyškov	22.1.2013	FRUJO, emulze,báze	Z11300183		23 640,00	
z1 165	2000	D2 výroba Vyškov	23.1.2013	DONAUCHEM sorban dras.	Z11300165		32 800,00	
z1 192	2000	D2 výroba Vyškov	23.1.2013	FRUJO, aroma	Z11300192		64 125,00	
z1 165	2000	D2 výroba Vyškov	23.1.2013	DONAUCHEM sacharin	Z11300165		7 650,00	
z1 262	2000	D2 výroba Vyškov	24.1.2013	FRUJO, a.s.koncentráty	Z11300262		72 508,80	
z4 5	2000	D2 výroba Vyškov	24.1.2013	ROXELL protlak	Z41300005		21 359,24	
z1 261	2000	D2 výroba Vyškov	25.1.2013	FRUJO, a.s.báze, koncentráty	Z11300261		299 348,00	
z4 12	2000	D2 výroba Vyškov	28.1.2013	ROXELL s.r.protlak	Z41300012		511 693,56	
z4 13	2000	D2 výroba Vyškov	28.1.2013	ROXELL protlak	Z41300013		513 882,24	
z1 237	2000	D2 výroba Vyškov	28.1.2013	LYCKEBY tabasco, kečup.kof.	Z11300237		22 700,00	
z1 263	2000	D2 výroba Vyškov	28.1.2013	BRENNTAG kys.citron.,askorbová	Z11300263		102 657,33	
z1 224	2000	D2 výroba Vyškov	29.1.2013	DONAUCHEM soban	Z11300224		49 200,00	
z1 224	2000	D2 výroba Vyškov	29.1.2013	DONAUCHEM sacharin	Z11300224		7 650,00	
z1 244	2000	D2 výroba Vyškov	29.1.2013	BAREN TZ sp.kys.vinná	Z11300244		5 750,00	
z1 301	2000	D2 výroba Vyškov	29.1.2013	INSTONE ,svoz škrobu mezi sklady	Z11300301		6 500,00	
z1 301	2000	D2 výroba Vyškov	29.1.2013	INSTONE ,svoz škrobu mezi sklady	Z11300301		0,00	
z4 14	2000	D2 výroba Vyškov	29.1.2013	ROXELL protlak	Z41300014		512 849,73	
z4 15	2000	D2 výroba Vyškov	29.1.2013	ROXELL protlak	Z41300015		511 559,30	
z1 240	2000	D2 výroba Vyškov	30.1.2013	LYCKEBY CU,mayolys	Z11300240		10 832,00	
IM 1	2000	D2 výroba Vyškov	31.1.2013	Přijem surovin na sklad	01/2013		0,00	
Mezisoučet za aktuální filtr							3 555 029,43	3 555 029,43
Obrat za období							3 555 029,43	3 555 029,43
* Zůstatek za 111000								0,00

Zdroj: Neli a.s.

4.3.1 Pořízení zásob nákupem

Do zásob pořízených nákupem řadíme materiál a zboží. Společnost nejčastěji nakupuje suroviny, nezbytné pro výrobu výrobků. Tyto suroviny uskládá na skladě materiálu a surovin pro výrobu. Dále nakupuje náhradní díly, pomocné látky a provozovací látky, které jsou uskládněny na skladě náhradních dílů a režijního materiálu. Nakupované obaly jsou následně uskládněny na skladě obalového materiálu. Nakoupené zboží, které společnost dále prodává pod svou značkou nebo primární značkou odběratele, je uloženo na skladě zboží.

4.3.2 Ocenění zásob při pořízení nákupem

Nakoupený materiál a zboží společnost Neli a.s. oceňuje pořizovacími cenami, které se skládají z ceny pořízení a vedlejších pořizovacích nákladů. Nejčastějšími vedlejšími pořizovacími náklady u této společnosti jsou clo, doprava a provize.

Při nákupu materiálu a zboží z cizích zemí, což jsou 3. země, je za pořizovací cenu považována statistická hodnota zboží vyčíslená celním úřadem. Závazek i příjemka jsou ohodnoceny kurzem dle celního úřadu.

Pokud se materiál a zboží pořizuje ze zemí Evropské Unie, tak je pořizovací cena v cizí měně přepočtena kurzem České národní banky. Příjemky se oceňují kurzem v den přijetí materiálu a zboží na sklad. Daňový doklad (závazek) je oceněn kurzem, který vychází z data vystavení uvedeného na daňovém dokladu.

Akciová společnost Neli často nakupuje materiál a zboží i v tuzemsku za cizí měnu. V tomto případě je opět pořizovací cena přepočtena kurzem České národní banky. Faktury se tedy při zaúčtování ocení kurzem ČNB platným v den zaúčtování. Příjemky se ocení kurzem ČNB platným pro příslušné období, které je stanoveno ve vnitropodnikové směrnici, a v této částce je pak připsáno na sklad. Závazek je oceněn kurzem ze dne, který je uveden na daňovém dokladu, popřípadě je na dokladu již vyčíslená cena v české měně.

Společnost nejčastěji obchoduje s českou měnou, eury, dollary, polské zloty.

4.3.3 Pořízení a ocenění zásob v systému MODULSOFT

Výběr nových dodavatelů společnosti Neli a.s. probíhá pomocí veřejné nabídky, kde si společnost z přihlášených dodavatelů vybere ty, které jejím platebním i dodacím podmínkám bude vyhovovat nejlépe. Referentky oddělení odbytu zašlou příslušným dodavatelům objednávky na konkrétní potřebný materiál. Dodávka materiálu je zaslána rovnou do příslušného skladu s dodacím listem a fakturou k danému materiálu, či zboží. V nějakých případech může dojít faktura k dané dodávce i poštou na odbytové oddělení a pak je předána na účtárnu.

Skladníci provedou kvantitativní a kvalitativní příjemku dodaného materiálu, surovin, zboží a reklamního materiálu včetně palet, porovnájí skutečný stav dodávky s průvodními doklady přiloženými k zásilce (dodací listy, faktury) a potvrdí jejich příjem přijímacím razítkem a svým podpisem a předají prostřednictvím vedoucího skladu na účtárnu skladové účetní.

U nějakého druhu zboží existuje možnost dodání objednávky přímo odběrateli. V tomto případě se na základě faktury udělá příjemka, ale zboží fyzicky do skladu nedojde. Na skladě je vedeno jen z důvodu evidence zboží a jeho následného zaúčtování do systému MODULSOFT.

Skladová účetní podle dodacího listu, který obsahuje všechny podstatné náležitosti, vytvoří příjemku na příslušný materiál, zboží, suroviny, která je v systému MODULSOFT připsána na příslušnou skladní kartu. Osoba odpovědná na zapisování faktur zapíše a zaúčtuje do systému přijatou fakturu, vždy k příslušnému dodavateli, který je uložen v adresáři. Dále zapíše příslušný kód faktury a variabilní číslo. V neposlední řadě je nutné uložit závazek a dále vytvořit kontaci 111-xxx/321-000. Veškeré pohyby na jednotlivých skladních kartách se účtují jednou za měsíc, vždy na konci. Skladová účetní si v systému vytáhne veškeré pohyby, které se v průběhu měsíce udály, a ty potom zkontroluje, protože veškeré příjmy a výdaje jsou v systému MODULSOFT účtovány automaticky.

Obrázek č. 10. Závazek zapsaný v MODULSOFTu

Účetní editace závazku Z41300005

Var. symbol: 2013019 | K.symb: 008 | DruhFa: CM-uzemsko | Fa.přijata | Dr.dokl: []

Období: 01/2013 | Adresa: IntraStat | IČO: 25340182 | DIČ: CZ25340182

Den přijetí: 28.1.2013 | Číslo odr.: 2415 | Dodavatel: RCD-ELL s.r.o. | Účet: 1457942 | 0800

Den zdaň. pln.: 24.1.2013 | Ulice: Ppík. Stěby 1328 | Město: Uherské Hradiště 4 | Sp.symb.: [] | Převodem: [] | Plat.titul: []

Den splatnosti: 25.3.2013 | Poznámka: [] | Sředsko: 2000 | Výkon: [] | Prostředek: []

Den uplatnění DPH: 28.1.2013

Ch.zboží: []

Odp.osoba: []

Bez daně: -0,19 | Obaly vstup: 0,00 | výstup: 0,00

Sniž.s. zůkl.: 21 359,24 | Daň: 3 203,90 15 | Celk.: 24 563,14

Zůkl.s. zůkl.: 0,00 | Daň: 0,00 21 | Celk.: 0,00

Měna: USD | Kurs: 19,172

Celkem cizí měna: 1 281,19

Závazek celkem: 24 562,95

Rozdíl: 0,00

Text	Rok	Základ Z	Základ S	BezDaně	Měna	Kurz	Základ Z TM	Základ S TM	BezDaně TM
Přij.č.SU000043	2013	0,00	1 114,09	0,00	USD	19,203	0,00	21 393,77	0,00

Závěrečná rekapitulace:

Výše závazku: 24 562,95 | 1 281,19

Zálohy celkem: 0,00 | 0,00

K úhradě: 24 562,95 | 1 281,19

OCR: -285,68

K úhradě+OCR: 24 277,27

Platby celkem: 21 308,77 | 1 102,14

Zbývá uhradit: 2 968,50 | 179,05

Zdroj: Informační systém MODULSOFT, Neli a.s.

Na závazku zapsaném v systému MODULSOFT vidíme všechny podstatné informace. Je zde variabilní symbol, konstatní symbol, adresa dodavatele zaznamenaná v adresáři. V levém horním rohu vidíme všechny potřebné datумы, v levém dolním rohu je zaznamenaná přiložená příslušná příjemka na danou surovinu a v pravém dolním rohu vidíme informace o platbách. Kontaci za tuto fakturu vidíme na obrázku číslo 9. V neposlední řadě potřebujeme příjemku pro danou surovinu, tu máme zobrazenou na obrázku číslo 10. Stav a pohyby této suroviny nakonec po vytvoření příjemky můžeme sledovat na skladní kartě – obrázek číslo 11.

Obrázek č. 11. Kontace přijaté faktury

Závazky, NEI, a.s., 04. řada, rok 2013 (01.01.2013 - 31.12.2013)

Účetní editace závazku Z41300005

Číslo	Období	Variabilní symbol	Měna	Platba od	Sředsko	Přijetí	Splatnost	Zbývá+OCR	Zbývá bez OCR	Zaplateno	K úhradě	Číslo příj. listu	Dopovědní osoba
Z41300001	01	313002	EUR	Ekovest s.r.o.	2000	31.2013	18.4.2013	37 537,76	36 952,60	0,00	0,00	36 952,60	
Z41300002	01	313015	EUR	Ekovest s.r.o.	2000	14.1.2013	29.4.2013	192 603,31	192 423,37	0,00	0,00	192 423,37	
Z41300003	01	2591302907	EUR	Tate a Lyle Slovakia s.r.o.	2000	17.1.2013	17.2.2013	3 227,41	4 647,60	326 780,70	320 291,09		
Z41300004	01	2591302900	EUR	Tate a Lyle Slovakia s.r.o.	2000	17.1.2013	17.2.2013	3 417,85	2 423,47	215 480,74	213 057,27		
Z41300005	01	2013019	USD	RCD-ELL s.r.o.	2000	24.1.2013	25.3.2013	2 968,50	3 254,18	21 308,77	24 562,95		

Platby | Rozpis a příjmy | Kontace | Dokumenty | Rady a příjmy | Zálohy | Vyrovnání dokl. | Doklad | OCR

Text	DPH	Účet	Faktura	Sředsko	Základ	Kurz	MC	DAL
RCD-ELL povlak		548091	241300005	0076	00002000		0,00	24
RCD-ELL povlak	412	111000	241300005	2000	00002000		21 359,24	
RCD-ELL povlak	410	342114	241300005	2000	00002000		3 203,90	

Platby | Rozpis a příjmy | Kontace | Dokumenty | Rady a příjmy | Zálohy | Vyrovnání dokl. | Doklad | OCR

Text	Pl	Základ	Účet	Dat	dan	Ch	Celkem	celkem
Přij.č.SU000043	0	21 393,77	0,00	3 203,97	0,00		24 602,74	

Zdroj: Informační systém MODULSOFT, Neli a.s.

Obrázek č. 12. Příjemka suroviny

PŘÍJEMKA číslo: SU000043

dodavatel číslo 2415

ROXELL s.r.o.

Pplk. Štěrby 1328
686 04 Uherské Hradiště 4
IČO 25340182 DIČ CZ25340182

datum vystavení 24.1.2013

vystavil Šrámková

číslo faktury 2013019

číslo objednávky

sklad	číslo a název materiálu	DPH	počet MJ	NC b.DPH	NC s DPH	NC celk. b.DPH
7 SU 57	C RAJČATOVÝ PROTĚLAK 36-38 Brix	15 %	973	21,99 Kč	25,29 Kč	21 393,74 Kč
celkem základ osv. daně		0,00 Kč	daň			
celkem základ sníž. daně		21 393,77 Kč	3 209,07 Kč	Celkem NC bez DPH		21 393,77 Kč
celkem základ zákl. daně		0,00 Kč	0,00 Kč	Celkem NC s DPH		24 602,84 Kč

předal: _____

převzal: _____

Zdroj: Neli a.s.

Obrázek č. 13. Skladní karta suroviny rajčatový protlak

SK-102 Sestava skladových karet firmy NELI a.s.

Podmínky sestavy:

Od data 1.1.2013 do 31.12.2013

Sklady od čísla 7 do 7

Karty od čísla SU 57 do SU 57

skladová karta

Sklad	Číslo karty	Název karty	Skupina;ČSN;EAN	MJ	NC bez DPH				
7	SU 57	C RAJČATOVÝ PROTĚLAK 36-38 SPET::		kg	18,80				
Druh pohybu	Doklad	Datum	Přijato	Vydáno	NC	PC	Č.faktury	Průběž.zúst.	Název adresy
PREVPRE	4	2.1.2013	0,00	971,00	20,91	18,80		685 233,60	ROXELL s.r.o. - rekl.č.2
VYDEVO	7	3.1.2013	0,00	10 280,65	20,91	18,80		660 346,13	Podle dokladu - PK000002
VYDEVO	10	4.1.2013	0,00	16 129,60	20,91	18,80		644 216,53	Podle dokladu - PK000003
VYDEVO	12	5.1.2013	0,00	9 241,54	20,91	18,80		634 974,99	Podle dokladu - PK000004
VYDEVO	13	6.1.2013	0,00	12 983,49	20,91	18,80		621 991,50	Podle dokladu - PK000005
VYDEVO	39	16.1.2013	0,00	12 812,95	20,91	18,80		529 597,44	Podle dokladu - PK000015
VYDEVO	42	17.1.2013	0,00	18 088,03	20,91	18,80		511 509,41	Podle dokladu - PK000016
PRIJPSU	4	22.1.2013	26,95	0,00	18,80	18,80		497 070,68	kečupy - přepracování
VYDEVO	57	22.1.2013	0,00	11 607,30	20,91	18,80		485 463,38	Podle dokladu - PK000019
PRIJPSU	5	23.1.2013	46,51	0,00	18,80	18,80		485 509,90	kečupy - přepracování
VYDEVO	61	23.1.2013	0,00	16 777,44	20,91	18,80		468 732,45	Podle dokladu - PK000020
PRIJSU	43	24.1.2013	973,00	0,00	21,99	21,99	Z41300005	469 705,45	ROXELL s.r.o.
VYDEVO	65	24.1.2013	0,00	13 020,84	20,91	18,80		456 684,61	Podle dokladu - PK000021
VYDEVO	70	25.1.2013	0,00	7 109,97	20,91	18,80		449 574,64	Podle dokladu - PK000022
VYDEVV	64	25.1.2013	0,00	82,50	20,91	18,80		449 492,14	NELI - škody kečupy
PREVPRE	12	28.1.2013	0,00	244,00	20,91	18,80		449 248,14	GREEK TRADE Sp. z o.o. - rekl.č.8
PRIJSU	46	28.1.2013	23 378,00	0,00	21,77	21,77	Z41300012	472 626,14	ROXELL s.r.o.
VYDEVO	79	29.1.2013	0,00	14 150,93	20,91	18,80		478 661,75	Podle dokladu - PK000024
PRIJSU	50	30.1.2013	23 448,00	0,00	21,87	21,87	Z41300014	502 109,75	ROXELL s.r.o.
VYDEVO	115	8.2.2013	0,00	4 760,89	20,91	18,80		552 385,71	Podle dokladu - PK000034
VYDEVV	106	8.2.2013	0,00	182,25	20,91	18,80		552 203,46	NELI - škody kečupy
PRIJSU	75	11.2.2013	23 431,00	0,00	21,61	21,61	Z41300027	575 634,46	ROXELL s.r.o.
VYDEVO	117	11.2.2013	0,00	9 012,67	20,91	18,80		566 621,79	Podle dokladu - PK000035
VYDEVO	148	21.2.2013	0,00	10 989,53	20,91	18,80		610 552,98	Podle dokladu - PK000042
PRIJINV	9	28.2.2013	14 162,47	0,00	18,80	18,80		675 074,83	inventurní vyrovnání
VYDEVO	169	28.2.2013	0,00	15 050,59	20,91	18,80		660 024,24	Podle dokladu - PK000048
VYDEVO	172	1.3.2013	0,00	1 670,94	20,91	18,80		658 353,30	Podle dokladu - PK000049
VYDEVVSU	92	1.3.2013	0,00	180,00	20,91	18,80		658 173,30	VÝDEJ DO VÝROBY NELI
VYDEVV	160	1.3.2013	0,00	142,50	20,91	18,80		658 030,80	NELI - škody kečupy
PRIJSU	115	6.3.2013	23 436,00	0,00	22,51	22,51	Z41300050	698 377,66	ROXELL s.r.o.
VYDEVO	185	7.3.2013	0,00	10 546,03	20,91	18,80		673 327,68	Podle dokladu - PK000053
Za 7/SU	€ C RAJČAT	Počátek	Přijato	Vydáno	Zůstatek				
MJ	686 204,60		538 612,06	551 488,97	673 327,68				
NC	14 351 831,97		11 653 084,40	11 534 281,57	14 470 634,80				
PC	12 900 646,48		11 653 084,40	10 367 992,69	12 658 560,44				

Zdroj: Neli a.s.

4.3.4 Způsob oceňování při vyskladnění nakoupených zásob

Akciová společnost Neli využívá při vyskladňování způsob ocenění metodou FIFO, což znamená, první do skladu – první ze skladu.

Postup při výrobě je velmi jednoduchý. Dle žádanky na výrobu určitého výrobku, který se zrovna má vyrábět, se ze skladu vydá do výroby potřebné množství surovin. Suroviny odpovídají recepturám příslušných výrobků. Toto množství potřebných surovin a materiálu podle receptury se dodá do výrobní haly, ve které dochází k výrobě nového výrobku. Veškeré suroviny a materiál musí odpovídat metodě oceňování vyskladnění – FIFO. Osoby, které jsou za sklad zodpovědné, mají na starost dodržování postupu, že nejdříve jde ze skladu ta surovina či materiál, který tam byl uložen dříve. Po dokončení výroby se nový hotový výrobek převezme na sklad hotových výrobků.

4.3.5 Způsob oceňování nakupovaných zásob při vyskladnění v systému MODULSOFT

Vyskladňování nakoupených zásob způsobem FIFO v účetním systému vypadá následovně. Nejdříve skladová účetní zaúčtuje příjem hotových výrobků na sklad. Podle množství a druhu zaúčtovaných výrobků se v systému automaticky odečte potřebné množství surovin a materiálu, dle v systému zadaných receptur. Tyto zásoby jsou odečítány ze skladních karet od nejstarší ceny po nejnovější cenu, tak jak metoda FIFO ukládá.

4.4 Pořízení zásob vlastní činností

Akciová společnost Neli pořizuje vlastní činností výrobky.

4.4.1 Ocenění zásob vlastní výroby

Na každý výrobek je vytvořena příslušná receptura, která obsahuje suroviny a materiál, ze kterých se daný výrobek skládá. Každá receptura je jiná. Velcí odběratelé si určují své vlastní receptury.

Výrobky jsou oceňovány kalkulační cenou výrobků na úrovni přímých nákladů. Přímé náklady se určují podle cen spotřebovaných surovin, materiálu a obalů včetně cen vedlejších pořizovacích nákladů.

4.4.2 Pořízení a ocenění zásob vlastní výroby v systému MODULSOFT

V systému jsou vytvářeny operativní kalkulace, podle kterých se pak postupuje při výrobě výrobku. Jednotlivé kalkulace bývají stanoveny vždy na měsíc dopředu. To znamená, že výroba v měsíci březnu postupuje podle kalkulací vytvořených v únoru. Tyto operativní kalkulace jsou vytvářeny z cen příjmů surovin a materiálu získaných vždy z předchozího měsíce.

Při sestavování kalkulací, které budou platit pro celý následující měsíc systém, postupuje tak, že skladová účetní spustí v MODULSOFTU program na překalkulování a ten sám automaticky překalkuluje operativní kalkulaci podle aktuálních cen příjmů materiálu a surovin.

Obrázek č. 14. Příjemka nových výrobků na sklad hotových výrobků

PŘÍJEMKA číslo : PK000054

dodavatel číslo 2744
PŘÍJ.Z VÝR.-KEČUPY datum vystavení 8.3.2013
vystavil Heretikova
číslo faktury
číslo objednávky

IČO DIČ

sklad	číslo a název materiálu	DPH	počet MJ	NC b.DPH	NC s DPH	NC celk. b. DPH
3 KE	1 KEČUP JEMNÝ 900 g	15%	680	9,36 Kč	10,76 Kč	6 364,80 Kč
	Sarže L : L007 dat.m/lot/ven.	8.3.2014	Počet MJ	080		
	celkem základ osv. daně	0,00 Kč	daň			
	celkem základ sníž. daně	6 364,80 Kč	9,54,72 Kč			Celkem NC bez DPH 6 364,80 Kč
	celkem základ zák.l. daně	0,00 Kč	0,00 Kč			Celkem NC s DPH 7 319,52 Kč

předal : _____ převzal : _____

Zdroj: Neli a.s

Příjemky se v systému účtují jednou měsíčně vždy hromadně, to znamená v celkových částkách za příslušný druh výrobku, kterého se to týká.

Obrázek č. 15. Kalkulace – receptura výrobek Kečup jemný

kalkulace - kečup Neli 900g jemný							
Sklad	Číslo výrobku	Název výrobku	Verze	MJ			
3 KE	1	KEČUP JEMNÝ 900 g	2029	ks			
Sklad	Číslo komponenty	Název komponenty		MJ	Čist. MJ	Kal.cena b. DPH	Celkem kalkul.b.DPH
7 SU	1	Rafinovaný cukr		kg	0,1242	16,36	2,03
7 SU	31	K SŮL jedlá kamenná jodizovaná		kg	0,0180	2,22	0,04
7 SU	32	K C POLAR Tex 06201 modifikovaný škrob		kg	0,0288	19,07	0,55
7 SU	30	B SORBAN DRASELNÝ		kg	0,0009	82,00	0,07
7 SU	71	K 360045 KEČUP AROMA (tomaten ketchup)		kg	0,0003	49,00	0,01
7 SU	57	C RAJČATOVÝ PROTĽAK 36-38 Brix		kg	0,1710	21,09	3,61
7 SU	76	B OCET kvasný lihový 20%		l	0,0141	6,75	0,10
7 BA	71	X Receptura č. 1 kečup jemný	2021	kg	0,9000	7,12	6,41
6 SM	4	OBA LÁHEV P900g - Novopl. MAX (380-025)		ks	1,0000	1,98	1,98
6 SM	448	UZA PLAST.LÁH. KE-ŽLUTÝ - Novoplast (354-014)		ks	1,0000	0,58	0,58
6 SM	118	ETI PLAST 900 JEMNÝ KE		ks	1,0000	0,20	0,20
6 SM	240	FOL TEPLEM SMRŠTITELNÁ fólie		kg	0,0025	46,35	0,12
6 SM	92	FOL STROJNÍ STRETCH FOLIE 23MY		kg	0,0007	36,20	0,03
6 SM	336	OST TABULE VL 1150x750 proložka 5vrstvá		ks	0,0088	6,46	0,06
					Prodej s DPH	Kal.cena b.DPH	Celkem kalkul.b.DPH
						16,47	9,36
							9,36

Zdroj: Neli a.s.

4.4.3 Způsob oceňování při vyskladňování zásob pořízených vlastní činností

Při vyskladňování vlastních výrobků oceněných příslušnou operativní kalkulací dojde na skladě hotových výrobků k vyskladňování podle metody FIFO. To znamená, že nejdříve se vyskladňují výrobky v ceně, která přišla na sklad dřív. Například, pokud se v lednu vyrábí výrobek za 10 Kč/ks, v únoru za 12 Kč/ks a v březnu za 15 Kč/ks, tak se výrobek při prodeji ocení cenou nejstarší, v tomto případě 10 Kč/ks.

4.4.4 Způsob oceňování zásob vlastní činnosti při vyskladňování v systému MODULSOFT

Při výrobě se eviduje seznam vyrobených palet s hotovými výrobky a tento seznam se nazývá výdejka z výroby. Tato výdejka z výroby putuje z výrobní haly spolu s vyrobenými paletami plnými výrobků do skladu hotových výrobků, kde se výrobky ukládají. Dále je kopie výdejky ze skladu předána skladové účetní a ta ji zapracuje do systému.

Nejdříve zaúčtuje příjem nových výrobků na sklad výrobků podle výdejky ze skladu. Jakmile se zaúčtuje příjem výrobků na sklad, tak systém MODULSOFT automaticky podle receptury daného výrobku odebere potřebné suroviny a materiál ze skladu surovin

a materiálu, tedy ze skladních karet příslušných surovin a materiálu, které byly k výrobě výrobku spotřebovány. Tuto spotřebu právě udávají receptury, které musí být v systému uloženy, aby došlo k tomuto automatickému odečtu. Odečtené množství surovin a materiálu odpovídá množství hotových výrobků přijatých na sklad.

Obrázek č. 16. Skladní karta hotových výrobků – výrobek Kečup jemný

SK-102 Sestava skladových karet firmy NELI, a.s.
Podmínky sestavy:
Od data 1.3.2013 do 31.12.2013
Sklady od čísla 3 do 3
Karty od čísla KE 1 do KE 1

Sklad	Číslo karty	Název karty	Skupina:ČSN;EAN	MJ	NC bez DPH				
3	KE 1	KEČUP JEMNÝ 900 g	KP9J;	8594005989C	ks 8,54				
Druh pohybu	Doklad	Datum	Přijato	Vydáno	NC	PC	Č.faktury	Průběž.zúst.	Název adresy
VYDEFK	830	1.3.2013	0,00	13 600,00	9,32	18,66		3 968,00	DC Tesco Stores ČR a. s.
VYDEFK	848	4.3.2013	0,00	104,00	9,32	15,90	11300854	3 864,00	Picado - sklad N. Jičín
VYDEFK	860	4.3.2013	0,00	680,00	9,32	16,95	11300859	3 184,00	Centrální sklad SPAR
VYDEFK	909	6.3.2013	0,00	104,00	9,32	15,90	11300848	3 080,00	Picado CZ, Sklad Úsobí
VYDEFK	908	7.3.2013	0,00	32,00	9,32	19,40		3 048,00	Potraviný Hruška
VYDEFKE	386	7.3.2013	0,00	1 360,00	9,97	18,78		1 688,00	Distribuční centrum Beckov
PRIJPK	54	8.3.2013	680,00	0,00	9,36	14,45		2 368,00	PŘÍJ.Z VÝR.-KEČUPY
VYDEFK	959	8.3.2013	0,00	280,00	10,37	14,45		2 088,00	POGRR s.r.o.
VYDEFK	961	11.3.2013	0,00	80,00	10,37	19,40		2 008,00	ROSA market s.r.o.
VYDEFK	978	11.3.2013	0,00	40,00	10,37	19,40		1 968,00	DC ROSA market
VYDEFK	989	11.3.2013	0,00	680,00	10,37	16,95		1 288,00	Centrální sklad SPAR
Za 3/KE	KEČUP	Počátek	Přijato	Vydáno	Zůstatek				
MJ		17 568,00	680,00	16 960,00	1 288,00				
NC		166 345,62	6 364,80	160 043,09	12 667,33				
PC		253 857,60	9 826,00	312 675,02	18 611,60				

Zdroj: Neli a.s

4.5 Evidence zásob

4.5.1 Vnitropodnikové směrnice

Akciová společnost Neli má vypracované vnitropodnikové směrnice, které jsou rozděleny podle toho, co řídí.

Vnitropodniková účetní směrnice č. 1 upravuje oběh účetních dokladů. Jsou zde zpracovány nejčastější doklady, používané ve společnosti. Mezi tyto doklady patří například veškeré objednávky; faktury; daňové opravné doklady; příjemky; výdejky; pokladní doklady příjmové a výdajové; bankovní výpisy apod. V příloze jsou uvedeny příklady použití a vyplnění nejčastěji používaných a základních dokladů.

Směrnice č. 2 upravuje metody účtování veškerého majetku a zásob, které se ve společnosti vyskytují. Upravuje také operace s těmito body spojenými. Jedná se o skladování dokladů společnosti; dlouhodobý majetek; zásoby; opravné položky; odpisy. V příloze jsou potom opět uvedeny příklady dodacího listu; příjemky; odpisů atd.

Ve vnitropodnikových směrnících je také napsáno, aby byli s nimi seznámeni všichni zaměstnanci, a veškeré nové aktualizace musí být do těchto platných směrníc co nejdříve zaznamenány. Směrnice vypracovávají pracovníci firmy, kteří jsou nejvíce odpovědnou osobou v daném oddělení. To znamená, že informace týkající se zásob zpracovává skladová účetní, podklady pro majetek vypracuje účetní, která jej mám na starost apod.

4.5.2 Vnitropodniková směrnice o zásobách

Vnitropodniková směrnice upravující zásoby v podniku Neli a.s. je vnitropodniková směrnice číslo 2. Ta část, zabývající se zásobami, je sepisována a kontrolována osobou, za zásoby v podniku z pohledu účetnictví odpovědnou, skladovou účetní. Vnitropodnikové směrnice o zásobách upravují způsob účtování, zda a o čem bude jakým způsobem účtováno. Dále upravuje způsoby oceňování zásob nakoupených a zásob vytvořených vlastní činností. Také se zaměřuje na inventarizaci zásob. Stanovuje normy přirozených úbytků u zásob a způsoby účtování o inventarizačních rozdílech. V poslední řadě má nestarost vedení a účtování o skladech.

4.5.3 Analytická evidence zásob

Analytická evidence v oblasti zásob je vedena k pořizovacímu účtu 111-xxx a k majetkovému účtu 112-xxx. Slouží k rozlišení jednotlivých položek, na které se v průběhu roku účtuje pořízení zásob i vedlejšího materiálu. Ke všem pořizovacím účtům odpovídá analytika u majetkového účtu 112-xxx. Kromě jiného jsou účty rozděleny podle toho, do jakého skladu věcně náleží a podle toho, zda se jedná o výrobu ve Vyškově nebo ve Měčíně (Chips).

Tabulka č. 2. Rozdělení analytické evidence

Sklad	Účet	Pořizovací účet		Majetkový účet	
		Vyškov	Měčín	Vyškov	Měčín
Sklad materiálu a surovin pro výrobu	suroviny	111-000	111-001	112-000	112-001
	materiál	111-009	111-110	112-009	112-110
Sklad náhradních dílů a režijního materiálu	náhradní díly a režijní materiál	111-016	111-112	112-016	112-112
	Čisticí prostředky	111-017		112-017	
	ochranné pracovní pomůcky	111-018		112-270	
	chemikálie	111-019		112-019	
Reklamační sklad	nevyužitý materiál a suroviny			112-012	
Sklad obalů	palety	111-003		112-003	
	soudky	111-005		112-005	
Sklad výrobků	výrobky na reklamačním skladě			123-100	
	výrobky kečupy			123-200	
	výrobky sirupy			123-300	
	výrobky nápoje			123-316	
	výrobky tatarky			123-415	
	výrobky chips			123-501	
	výrobky láhve			123-550	
Sklad zboží	zboží ostatní	131-400		132-400	
	zboží ostatní Přerov	131-401		132-401	

Zdroj: vlastní práce autora

4.6 Vyskladnění zásob

Společnost Neli a.s. vyskladňuje zásoby v situacích, kdy zásoby přechází do výroby – tedy spotřeba materiálu. Dále dochází k úbytku zásob prodejem. Tato operace probíhá nejen u zásob vlastní výroby ale také u nakupovaných zásob. Posledním důvodem k vyskladnění zásob je darování a vydání výrobků určených k reprezentaci.

4.6.1 Spotřeba materiálu

Při výrobě dochází ke spotřebě nakoupených zásob, tedy surovin a materiálu, které se skladují na skladě surovin a materiálu. Do skladu surovin a materiálu je předána žádanka z výroby, podle které skladník vyskladní a nachystá potřebné množství veškerého materiálu a surovin. Například při výrobě kečupu dojde do skladu žádanka na suroviny (rajský protlak, cukr, ochucovadla) a materiál (pet lahve nebo sklo, etikety, uzávěry). Nakonec se zásoby převezou do výrobní haly.

O tomto kroku, při kterém dochází k odebrání zásob ze skladu, skladová účetní neúčtuje. Ta účtuje až o příjmu hotových výrobků na sklad, podle výdejky z výroby.

4.6.1.1 Spotřeba materiálu v systému MODULSOFT

Po té, co skladová účetní obdrží výdejku z výroby, zaúčtuje podle ní příjem hotových výrobků na sklad, podle toho, jaký výrobek se vyráběl. Každý výrobek má svou vlastní recepturu a systém MODULSOFT je nastaven tak, že při zaúčtování příjmu hotových výrobků na sklad, se odečte z jednotlivých skladních karet potřebné množství surovin a materiálu podle toho, jak receptura určuje.

Spotřeba se pak automaticky zaúčtuje jako 501-xxx Spotřeba materiálu oproti 112-xxx AE Materiál s příslušným analytickým označením.

4.6.2 Prodej zásob

4.6.2.1 Prodej materiálu a surovin

K prodeji nakoupených zásob, přesněji materiálu a surovin dochází velmi zřídka a v malém množství. Společnost Neli a.s. se snaží o to, aby veškerý nakoupený materiál byl spotřebován. Pokud ale dojde k tomu, že se přestane vyrábět výrobek, na který je materiál určen, je zde několik možností, jak tuto situaci společnost řeší. Buď vrátí materiál zpět do firmy, od které ho nakoupila a ta jí za to pošle dobropis. Toto řešení však není moc časté, protože se dodavatel této operaci brání. Materiál a suroviny si někdy ve velmi malém množství odkupují sami zaměstnanci. Ve skladu se tato operace zaznamenává na prodejky 542-00x Prodej materiálu/ 112-xxx AE Materiál a dále se na tuto operaci musí vystavit příjmový pokladní doklad 211-0xx Pokladna/642-00x Tržby z prodeje materiálu. Materiál je prodáván v částkách uvedených na skladních kartách. Zbylé množství materiálu a surovin se buďto fyzicky zlikviduje nebo se nestihne zlikvidovat a projde. U všech operací bude k částce připojeno DPH na výstupu. U surovin 21 % a 15 % u materiálu 21 %.

4.6.2.2 Prodej zboží

Zboží se skladuje na skladě zboží. Při prodeji se ze skladu odebere potřebné množství a skladová účetní následně podle výdejky ze skladu a podle dodacího listu pro dodavatele zaúčtuje úbytek zboží prodejem 504-4xx Prodej zboží/321-0xx Dodavatelé. Následně je na

tento prodej vystavena faktura vydaná. Zboží se prodává za cenu nákupní, ke které se přidá marže a DHP na výstupu ve výši 21 %. Výše marže je závislá na tom, s jakou výší souhlasí podnik, od kterého se zboží nakupuje.

4.6.2.3 Prodej vlastních výrobků

Skladová účetní účtuje o prodeji výrobků na základě výdejky ze skladu hotových výrobků a na základě dodacího listu 613-xxx AE/123-xxx AE, který je následně zasílán spolu s fakturou odběrateli. Prodej vlastních výrobků se zaúčtuje jako Pohledávka za odběrateli 311-00x ku 601-xxx Tržby za výrobky. Jelikož je společnost Neli a.s. plátcem DPH, bude tato daň na výstupu ve výši 15 %. Prodejní cena se skládá z ceny výrobku, která se získá ze skladní karty metodou FIFO. K této částce je připočtena marže. Její výše je stanovena na základě rozhodnutí společnosti. Také se přihlíží na to, kolik jsou odběratelé ochotni za výrobek zaplatit, než se obrátí na konkurenci.

4.6.3 Reprezentace, reklama a darování

Akciová společnost Neli poskytuje pouze vzorky, a to z toho důvodu, že je to bráno jako náklad daňově uznatelný. Druhým důvodem je vyhnutí se zbytečnému papírování. Společnost Neli a.s. posílá své výrobky do jednotlivých obchodních řetězců a tímto způsobem získává nové odběratele. Pokud by tuto činnost dělala pod nálepkou reklamy nebo reprezentace, musela by ji doložit písemnými dokumenty, aby je následně mohla brát za daňově uznatelné. Stejně to je i u darování. Pokud by vydání výrobků společnost chtěla brát jako darování, musela by to doložit zprávou o tom, že tyto výrobky byly vyžádány jako dar, například na ples. Tyto operace se zaznamenávají 613-xxx AE/123-xxx AE. V tomto případě analytická evidence značí vzorky.

4.7 Inventarizace

Ve vnitropodnikových směrnících má společnost Neli a.s. stanoveno, že u zásob a majetku se provádí inventura pouze fyzická. Fyzickou inventarizací se rozumí přeměření, převážení, přepočítání atd. Fyzická inventura probíhá na skladech surovin a materiálu, výrobků, zboží a obalů vždy na konci měsíce, nebo podle požadavku vedení společnosti. Fyzická inventura na skladech náhradních dílů a režijního materiálu probíhá vždy ke konci účetního období, a pokud vedení společnosti nařídí, tak se inventura provádí i dříve.

4.7.1 Průběh inventarizace

Před začátkem inventury je sepsáno nařízení předsedy představenstva k řádné inventarizaci zásob. Dále se stanoví a složí inventarizační komise, která bude odpovídat za provedení fyzických inventur u zásob.

Během účetního období provádí inventarizační komise fyzickou inventuru zásob. U skladů surovin, materiálu, zboží a obalů se tato inventura teda provádí vždy na konci měsíce. U skladů náhradních dílů a režijního materiálu se provádí ke konci roku. Vedení společnosti samozřejmě může rozhodnout o inventarizaci mimo stanovené termíny. Inventarizační komise zodpovídá jak za zjištěný fyzický stav zásob na skladě ke dni provedení inventury, tak za účetní stav ve skladové evidenci.

Inventarizační komise po inventuře sestaví inventurní soupisy, ve kterých jsou uvedeny zjištěné fyzické stavy jednotlivých zásob a jejich případné rozdíly, které nesouhlasí se skutečnými stavy v účetních knihách. Tento inventurní soupis musí všichni členové inventarizační komise podepsat a vedoucí inventarizační komise pak tyto dokumenty odevzdá vedení firmy.

4.7.2 Postup inventury v systému MODULSOFT

Veškeré inventurní soupisy s uvedeným stavem fyzických zásob, které byly v průběhu inventury sestaveny, jsou předány na účtárnu, kde odpovědná pracovnice účtárny, v tomto případě skladová, vyčíslí případné inventurní rozdíly, které vznikly v průběhu účetního období. Tyto rozdíly vzniknou, když fyzický stav zásob neodpovídá stavu v účetní skladové evidenci.

Dále skladová účetní vyhotoví přehled o inventarizačních rozdílech, který v přehledné formě předá vedení společnosti a řediteli výroby. Vedení společnosti a ředitel výroby zkontrolují výsledky a rozhodnou o řešení této inventury a po odsouhlasení putují výsledky opět ke skladové účetní, která zaúčtuje do systému skladové evidence. Po zaúčtování musí skladová účetní vyhotovit soupis inventurních rozdílů a škod v měrných jednotkách a korunách. Tento soupis je opět předán vedení společnosti k odsouhlasení.

4.7.3 Inventarizační rozdíly

Inventarizační rozdíly musí být zúčtovány do účetního období, do kterého přísluší a věcně souvisí a za které se inventarizací ověřuje stav zásob.

Za inventarizační rozdíl se považuje nerovnost mezi skutečným stavem zjištěným inventarizací a mezi stavem evidovaným v účetnictví u skladové evidence. V akciové společnosti Neli se za inventarizační rozdíl považuje stav, kdy:

- skutečný stav je nižší (manko) než evidovaný stav v účetnictví a rozdíl mezi těmito stavy nelze v žádném případě doložit účetním dokladem
- skutečný stav je vyšší (přebytek) než evidovaný stav v účetnictví a rozdíl mezi těmito stavy nelze v žádném případě doložit účetním dokladem

4.7.4 Zaúčtování inventarizačních rozdílů v systému MODILSOFT

Inventurní rozdíly manka jsou účtovány na účet 549-xxx AE. V systému MODULSFORT ve skladové evidenci je tento pohyb označen pod pojmem VYDEINV. Inventurní rozdíl přebytek u výrobků je rozdíl účtován na účet 613-xxx AE. V systému ve skladové evidenci je tento pohyb označen PRIJNV. V případě inventurního rozdílu přebytku u materiálu, surovin, obalů a zboží je rozdíl účtován na účet 648-xxx AE. I v tomto případě je v systému ve skladové evidenci tento pohyb označen PRIJNV.

Zkratka VYDEINV znamená inventurní výdej neboli manko. Zkratka PRIJINV označuje inventurní příjem – přebytek.

Skladová účetní musí následně na konci účetního roku provést celkové porovnání mank a přebytků jednotlivých položek zásob, které společnost vede, a výsledek zaúčtovat jako 395-000, což je vnitřní zaúčtování nastavené společností uvnitř systému, oproti účtům, na kterých se v průběhu roku evidovali případné inventurní rozdíly. Jsou to tedy účty 549-xxx AE, 613-xxx AE a 648-xxx AE.

4.7.5 Norma přirozených úbytků

Normy přirozených úbytků u zásob se stanovují pro každé nové účetní období. Pro stanovení normy úbytků technologických ztrát u zásob materiálu a surovin se vychází z norem předchozího účetního období. Normy jsou vždy upraveny s ohledem na aktuální stavy jednotlivých technologických postupů. Výše technologické ztráty je závislá na specifických jevech. Mezi skutečnosti ovlivňující výši ztrát patří délka trvání výrobního procesu, frekvence změn, náročnost technologického postupu a v neposlední řadě laboratorní výsledky.

Manka a škody nezaviněné do výše této normy společnost Neli a.s. účtuje přímo na účet 501-xxx AE jako přirozené úbytky.

V systému MODULSOFT jsou tyto operace označovány zkratkami. VYDEVV označuje technologické ztráty na materiálu, surovinách. VYDEVVM značí technologické ztráty na materiálu, surovinách Měčín, kde se nachází výrobní hala pro výrobu chips. V tomto místě se také nacházejí sklady související s touto výrobou.

Případné úbytky a technologické ztráty převyšující tyto normy stanovených úbytků jsou posuzovány stejně jako zaviněná manka a škody. Jsou vždy v systému přeúčtovány z účtu 501-xxx AE na účet 549-xxx jako nedaňové náklady s příslušným analytickým členěním.

Tabulka č. 3. Povolená norma přirozených úbytků u materiálu

Materiál	Maximální povolená norma úbytků a ztrát v %	Způsob odpisu a číslo účtu odpisu
Sirupy	1,5	Účet 501 201
Sirupy Excellent	1,5	Účet 501 201
Kečupy	1,0	Účet 501 201
Majonézy	4,0	Účet 501 201
Chipsy	2,0	Účet 501 201
Postmixy	4,0	Účet 501 201
Nápoje	3,0	Účet 501 201
Chips	2,0	Účet 501 201
Láhve	1,0	Účet 501 201

Zdroj: Vnitropodniková směrnice č. 2, Neli a.s.

Tabulka č. 4. Povolená norma přirozených úbytků u surovin

Suroviny	Maximální povolená norma úbytku a ztrát v %	Způsob odpisu a číslo účtu odpisu
Sirupy	0,5	Účet 501 203
Sirupy Excellent	8,0	Účet 501 203
Kečupy	2,0	Účet 501 203
Majonézy	11,0	Účet 501 203
Postmixy	2,0	Účet 501 203
Nápoje	3,0	Účet 501 203
Chips	0,0	Účet 501 203

Zdroj: Vnitropodniková směrnice č. 2, Neli a.s.

U výroby Chips jsou hlavní surovinou brambory. U těchto surovin dochází v průběhu roku k přirozeným úbytkům neboli k „vydýchání brambor“. Podle normy přirozených úbytků se určité procento jednou za měsíc odepisuje do nákladů. Úbytek brambor („vydýchání“) se počítá na začátku měsíce z počátečního stavu brambor. Účtuje ho jako 501-000 spotřeba materiálu.

Ke konci účetního období se provede fyzická inventura zásob a případné zjištěné úbytky a ztráty, které převyšují tyto normy, budou posuzovány jako zaviněná manka a škody. To znamená, že budou zaúčtovány na účet 549 Manka a škody jako nedaňové náklady s příslušným analytickým členěním. Zjištěné případné inventurní přebytky se zaúčtují do výnosů na účet: 648-801 Inventurní vyrovnání - suroviny.

Tabulka č. 5. Povolená norma úbytků u brambor

Měsíc	Maximální povolená norma úbytků a ztrát v %	Způsob odpisu a číslo účtu odpisu
Leden	1,5	Spotřeba brambor „vydýchání“ 501-000
Únor	2,5	Spotřeba brambor „vydýchání“ 501-000
Březen	3,5	Spotřeba brambor „vydýchání“ 501-000
Duben	4,5	Spotřeba brambor „vydýchání“ 501-000
Květen	5,5	Spotřeba brambor „vydýchání“ 501-000
Červen	6,5	Spotřeba brambor „vydýchání“ 501-000
Červenec	0,0	
Srpen	0,0	
Září	0,0	
Říjen	0,0	
Listopad	0,5	Spotřeba brambor „vydýchání“ 501-000
Prosinec	1,0	Spotřeba brambor „vydýchání“ 501-000

Zdroj: Vnitropodniková směrnice č. 2, Neli a.s.

4.7.6 Škody

Společnost Neli a.s. škody zaviněné zaměstnanci nebo jinými osobami účtuje na účet 549-xxx AE a posuzuje je (pro daňové účely) oproti srážce ze mzdy nebo pojistné události, to je na účty 648-004, 648-006. V systému MODULSFOT ve skladové evidenci je zaznamenán pod zkratkou VYDESKZ. Tato zkratka označuje škody způsobené zaměstnancem nebo jinou osobou. Kvůli těmto škodám je prováděn speciální test výše vzniklých nákladů ve vztahu k přijaté náhradě za vzniklou škodu například od zaměstnanců, pojišťoven, atd.

Dále v systému společnost eviduje ostatní škody na výrobcích, materiálu a surovinách, které vzniknou jiným zaviněním než zaměstnancem či jinou osobou, tzn. prošlá expirační doba, neprodejné, znehodnocené a dále nepoužitelné výrobky, škody vzniklé při přepracování výrobků, škody, u kterých nebyl zjištěn viník či důvod vzniku, atd. Tyto škody budou účtovány na účet 549-xxx AE a posuzovány (pro daňové účely) ve vztahu k faktuře od firem, které provedly likvidaci poškozených zásob. V systému bude tento pohyb označen jako VYDESK.

Zkratka VYDESK označuje ostatní škody, kam patří prošlá expirační doba; neprodejné, znehodnocené a dále nepoužitelné výrobky; škody vzniklé při přepracování výrobků; škody, u kterých nebyl zjištěn viník či důvod vzniku. I zde probíhá test průkazné likvidace.

4.8 Účtování

Akciová společnost Neli v průběhu roku účtuje o zásobách způsobem A. Pouze u určitých zásob, stanovených ve vnitropodnikové směrnici používá způsob B.

4.8.1 Účtování nakoupených zásob způsob A

U účtování způsobem A společnost Neli a.s. používá následující účty. Při pořízení zásoby zapisuje na účty pořízení. V průběhu roku používá majetkové účty. Dále také účty výsledkové. Na konci roku pak musí rozvahové účty uzavřít a jejich konečné zůstatky převést na konečný účet rozvahový. Díky výsledkovým účtům pak snadno zjistí stav hospodaření. V průběhu účetního období také společnost Neli používá skladní karty, na kterých se zaznamenává stav zásob.

4.8.1.1 Účtování nakoupených zásob způsobem A

Nakoupený materiál, který společnost rozděluje na materiál, suroviny a zboží se při pořízení eviduje na pořizovacích účtech 111-xxx pro materiál a 131-4xx pro zboží. Jednotlivé druhy materiálu a zboží jsou rozlišeny analytickou evidencí podle toho, na jaký sklad náleží. V průběhu roku se pak účtuje na majetkových účtech. Mezi ty nejčastější patří 112-xxx, 132-4xx (i zde slouží analytická evidence k rozlišení jednotlivých druhů materiálu a zboží). Dále také společnost používá účet 151-000 pro evidenci poskytnutých záloh na materiál, 153-000 pro evidenci poskytnutých záloh na zboží, 119-000 a 139-000 pro materiál a zboží na cestě a plno dalších. V průběhu roku společnost účtuje i na nákladových účtech 501-xxx, 504-4xx, 542-00x, 548-xxx, 549-xxx, 558-000 a 559-000. Z výnosových účtů jsou to pak nejčastěji 601-xxx, 642-00x a 648-xxx. I zde jsou jednotlivé účty odlišeny analytickou evidencí.

4.8.2 Účtování na konci roku způsob A

Na konci roku jsou pak v účetním systému automaticky převedeny konečné zůstatky rozvahových účtů na 702-000 Konečný účet rozvahový a konečné zůstatky nákladových a výnosových účtů na 710-000. Tato operace probíhá vždy, když se provádí účetní uzávěrka a provádí se účetní závěrka.

4.8.3 Účtování nakoupených zásob způsob B

Společnost NELI a.s. se ve vnitropodnikových směrnících rozhodla, že účtovat způsobem B bude o zásobách pořízených nákupem. Účtovat je bude přímo do spotřeby, tj. bez zaúčtování na sklad, vždy však s ohledem k tomu, že spotřeba materiálu musí odpovídat skutečné spotřebě materiálu. V tomto případě se řídí podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 015 – zásoby, podle oddílu 4. bod 4.4.4.

Do zásob účtovaných způsobem B patří:

- kancelářské potřeby;
- pohonné hmoty, provozní kapaliny a další vybavení k automobilům;
- režijní materiál, u kterého je na likvidační košilce (nedílná příloha daňového dokladu) uvedeno, že byl dán přímo do spotřeby. Toto schválí výrobní ředitel nebo ředitel společnosti.

4.8.4 Účtování vlastní výroby způsob A

Společnost účtuje o zásobách vlastní výroby způsobem A z toho důvodu, že je to pro ně lepší a přehlednější. Je to také proto, že manipulace s účetním systémem, který používají je při metodě A jednodušší. Tento systém je totiž nastavený tak, aby byl úbytek materiálu a surovin použitých při výrobě odečítán automaticky na základě receptury přijatých hotových výrobků na sklad.

4.8.5 Účtování vlastní výroby způsob B

Společnost Neli a.s. neúčtuje o zásobách vlastní výroby způsobem B.

4.8.6 Účtování vlastní výroby a konci roku

Na konci roku účetní systém automaticky převede hodnotu majetkového účtu 123-xxx se všemi jeho analytikami na uzávěrkový konečný účet rozvažný 702-000. Veškeré účty 5. a 6. třídy jsou na konci roku převedeny na 710-000 také automaticky. Toto převedení je uskutečňováno na základě rozhodnutí skladové účetní, která toto převedení musí spustit. Dochází k tomu při vypracovávání účetní závěrky a uzávěrky.

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit způsoby pořizování, evidence a vyskladňování zásob ve společnosti Neli a.s. a dále porovnat vedení účetnictví způsobem A a B.

Společnost Neli a.s. je velká výrobní společnost, jejíž chod závisí na správném zaznamenávání a využívání zásob. Vše závisí také na tom, jak jsou zásoby ve společnosti uspořádány. K tomu společnost využívá několik skladů, které jsou rozděleny podle toho, jaké zásoby jsou v nich uskladněny. Tato správná organizace uložení zásob je prvním krokem k přehlednému skladovému hospodářství.

Práce popisuje postup pořizování jednotlivých druhů zásob a jejich ocenění, které se zásobami souvisí. Společnost pořizuje zásoby nákupem a vlastní činností. U pořízení zásob nákupem je potřebné, aby si společnost dávala pozor na to, jakou analytickou evidenci jednotlivým zásobám přiřadí. Stejně důležitá je analytická evidence i u zásob vlastní výroby. Jelikož společnost vyrábí velmi mnoho druhů výrobků, je třeba je i pečlivě rozlišovat.

Jednotlivé rozlišení jak zásob nakoupených, tak zásob vyrobených vlastní činností má společnost velmi propracované. U pořízení společnost dohlíží na to, aby jednotlivé druhy nakupovaných zásob byly evidovány na účtu pořízení podle správně přidělené analytické evidence. Ta je v této společnosti velmi důležitá, protože k tak rozmanité výrobě je využíváno mnoho různých druhů surovin a materiálu. Společnost se soustředila na to, aby její účetní systém mohl vést analytiku podle jednotlivých skladů, na kterých jsou pak tyto zásoby uskladněny i fyzicky. Toto přispívá k velké přehlednosti a jednoduchosti při manipulaci s těmito zásobami. Společnost si velmi chytře také zvolila analytiku pro jednotlivé druhy majetkového účtu materiálu. Zajistila, aby analytika u všech pořizovacích účtů souhlasila i s analytikou majetkového účtu 112-xxx. Na skladě hotových výrobků je veškerá manipulace s výrobky odkázána také na analytickou evidenci.

Při vyskladňování zásob si společnost chtěla co nejvíce usnadnit práci a to není samozřejmě nic špatného. Účetní systém velmi ulehčuje skladové účetní práci, protože při zaúčtování množství určitých hotových výrobků na sklad dojde chytře k automatickému odepsání materiálu a surovin podle daných receptur. Tímto postupem pak není možné, aby docházelo k chybám při účtování na skladních kartách. Při prodeji zásob materiálu se

společnost snaží především veškeré zásoby materiálu spotřebovat, aby k takovéto operaci ani nedocházelo. Někdy však není zbylí a v takovém to případě se společnost obrací především na zaměstnance. Bohužel v některých případech je nepotřebných surovin opravdu hodně a není zde jiné východisko, než likvidace. Pokud se jedná o výrobky určené k reprezentaci nebo reklamě, tak zde si práci společnost Neli a.s. velmi chytře zjednodušila tím, že všechny takto vydané výrobky má označené vnitropodnikovou směrnicí za vzorky. Takto zaznamenané vzorky jsou brány v daňovém přiznání jako daňově uznatelné náklady, což je pro společnost ekonomicky výhodné.

Co se týče účetnictví, vede společnost Neli a.s. účtování o zásobách metodou A. Kromě pár druhů nakoupených zásob, které má ve směrnici označené pro účtování způsobem B. Způsob A je sice pracnější, protože se účtuje na velmi mnoho různých účtů, ale také je rozhodně úhlednější. Hlavně, co se týče tak velké výrobní společnosti jako je tato. Pokud jde o nakupované zásoby, tak by teoreticky i Neli mohla používat účtování metodou B, ale co se týče zásob vlastní výroby, je pro ni rozhodně lepší metoda A. O zásobách vlastní výroby tedy společnost účtuje způsobem A. Je to hlavně proto, že metoda A umožňuje účtování o jednotlivých přírůstcích a úbytcích zásob vlastních výrobků v průběhu roku. V průběhu roku se také samozřejmě všechny tyto přírůstky a úbytky evidují na skladních kartách. Na konci roku se pak stav majetkového účtu převede na konečný účet rozvahový.

Na rozdíl od toho, způsob B je mnohem méně přehledný. Není sice pracný, co se týče účtování, ale to za tu nepřehlednost nestojí. Co se týče zásob nakupovaných, o těch může způsobem B účtovat i velká výrobní firma, zde není problém a není zde tolik možností k chybám. Ale u zásob vlastní výroby bych metodu B pro společnost Neli a.s. nedoporučovala. Ačkoliv i při způsobu B můžeme používat skladní karty, které jsou pro výrobní firmu v oblasti zásob vlastní výroby stěžejní, s ohledem na ostatní nedokonalosti to nestačí. Vše teda také závisí na účetním systému, který společnost má. V tomto případě by metoda B nešla už jen z toho důvodu, že společnost je zvyklá v průběhu roku účtovat o výrobě. Pokud by se pak ke konci roku měl zjišťovat stav vlastních zásob pouze ze skladní karty, byl by zde velmi velký prostor pro dělání chyb.

S ohledem na to, jak společnost řídí své zásoby a jaký účetní program používá, bych rozhodně nedoporučovala účtovat o zásobách metodou B. A to z důvodu možné nepřehlednosti o stavu nově vyrobených výrobků v průběhu roku. Jedná se tedy o

především o zásoby vlastní výroby, ale myslím, že by pro společnost bylo velmi zbytečné, aby o každém druhu zásob účtovala jinou metodou.

6 Seznam použité literatury

6.1.1 Monografie a knižní publikace

1. BLECHOVÁ, Beata; JANOUŠKOVÁ, Jana. *Podvojně účetnictví v příkladech 2009*. 9. vyd. Praha: GRADA, 2009, 192 s. ISBN 978-80-247-2931-2.
2. BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I*. 1. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2003, 469 s. ISBN 978-80-86716-00-7.
3. BŘEZINOVÁ, Hana; MUNZAR, Vladimír. *Účetnictví I*. 3. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Institut Svazu Účetních, 2009, 495 s. ISBN 978-80-86716-45-9.
4. HOLEČEK, Jan; KLEISNER, Václav. *Rukověť finančního a vnitropodnikového účetnictví*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 1994, 191 s. ISBN 80-7168-092-3.
5. HINKE, Jana; BÁRKOVÁ, Dana. *Účetnictví 2: pokročilé aplikace*. 1. vyd. Praha: GRADA, 2010, 231 s. ISBN 978-80-247-3516-0.
6. HRADECKÝ, Mojmír; LANČA, Jiří; ŠIŠKA, Jaroslav. *Manažerské účetnictví I*. 1. vyd. Praha: GRADA, 2008, 259 s. ISBN 978-80-247-2471-3.
7. KOČMANOVÁ, Alena. *Účetnictví: podvojně účetnictví v aplikaci a příkladech*. 2. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2006, 235 s. ISBN 80-214-3294-2.
8. LAZAR, Jaromír. *Manažerské účetnictví a controlling*. 1. vyd. Praha: GRADA, 2012, 271 s. ISBN 978-80-247-4133-8.
9. LOUŠA, František. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 3. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2004, 112 s. ISBN 80-247-0762-4.
10. LOUŠA, František. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 5. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2008, 116 s. ISBN 978-80-247-2576-5.
11. LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 3. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2007, 172 s. ISBN 978-80-247-2117-0.
12. LOUŠA, František. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním i oceňováním*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA, 2012, 180 s. ISBN 978-80-247-4115-4.
13. NEEDLES, Belverd; POWERS, Marian. *Financial accounting (media enhanced edition)*. 9th edition, 2007. New York: Houghton Mifflin Company. 854 p. ISBN 0 - 547-07002-0.
14. RUBÁKOVÁ, Věra. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2010*. 4. vyd. Praha: GRADA, 2010, 192 s. ISBN 978-80-247-3299-2.

15. ŠTOHL, Pavel. *Učebnice Účetnictví 2010: pro střední školy a pro veřejnost*. 11. uprav. vyd. Znojmo: Pavel Štohl, 2010, 155 s. ISBN 978-80-87237-23-6.

6.1.2 Internetové zdroje a odborná periodika

1. *Ako-účtovať.sk: Účet 501 Spotřeba materiálu [online]*. [cit 2012-11-9]. <http://www.ako-uctovat.sk/ucet.php?ucet_c=501&popis=Spotreba-materialu&i=8>.
2. BULLA, Miroslav. Problémy v oblasti zásob a finančního majetku 4. část. *Účetnictví v praxi: Měsíčník plný informací pro účetní a daňovou praxi*. 2012, roč. XVI, č. 9/2012. ISBN 1211-7307.
3. *ČÚS č. 015 - Zásoby: Cíl [online]*. [cit 2012-10-11]. <<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/015.aspx>>.
4. *ČÚS č. 015 – Zásoby: Postup účtování [online]*. [cit 2012-11-29]. <<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/015.aspx>>.
5. FITŘÍKOVÁ, Dagmar; PROCHÁZKOVÁ, Dagmar. Inventarizační rozdíly u zásob ve vazbě na DPH. *Účetnictví v praxi: Měsíčník plný informací pro účetní a daňovou praxi*. 2011, roč. XV, č. 12/2011. ISBN 1211-7307.
6. *Zákon o účetnictví: Způsoby oceňování [online]*. [cit 2012-11-26]. <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/cast4.aspx>>.

7 Přílohy

Obsah:

- Příloha č. 1 – *Příklad č. 1. Pořízení materiálu u neplátce DPH*
- Příloha č. 1 - *Tabulka č. 6. Pořízení materiálu u neplátce DPH*
- Příloha č. 2 – *Příklad č. 2. Pořízení materiálu u plátce DPH*
- Příloha č. 2 - *Tabulka č. 7. Pořízení materiálu u plátce DPH*
- Příloha č. 3 – *Příklad č. 3. Spotřeba materiálu*
- Příloha č. 3 - *Tabulka č. 8. Spotřeba materiálu*
- Příloha č. 3 - *Obrázek č. 17. Skladní karta (metoda FIFO)*
- Příloha č. 3 - *Obrázek č. 18. Skladní karta (metoda aritmetického průměru)*
- Příloha č. 4 – *Příklad č. 4. Reklamace u materiálu*
- Příloha č. 4 - *Tabulka č. 9. Reklamace u materiálu*
- Příloha č. 5 – *Příklad č. 5. Prodej materiálu*
- Příloha č. 5 - *Tabulka č. 10. Prodej materiálu*
- Příloha č. 6 – *Příklad č. 6. Materiál na cestě*
- Příloha č. 6 - *Tabulka č. 11. Materiál na cestě*
- Příloha č. 7 – *Příklad č. 7. Nevyfakturovaný materiál*
- Příloha č. 7 - *Tabulka č. 12. Nevyfakturovaný materiál*
- Příloha č. 8 – *Příklad č. 8. Pořízení zboží u neplátce DPH*
- Příloha č. 8 – *Tabulka č. 13. Pořízení zboží u neplátce DPH*
- Příloha č. 9 – *Příklad č. 9. Pořízení zboží u plátce DPH*
- Příloha č. 9 - *Tabulka č. 14. Pořízení zboží u plátce DPH*
- Příloha č. 10 – *Příklad č. 10. Prodej zboží*
- Příloha č. 10 - *Tabulka č. 15. Prodej zboží*
- Příloha č. 11 – *Příklad č. 11. Zboží na cestě*
- Příloha č. 11 - *Tabulka č. 16. Zboží na cestě*
- Příloha č. 12 – *Příklad č. 12. Nevyfakturované zboží*

Příloha č. 12 – *Příklad č. 17. Nevyfakturované zboží*

Příloha č. 13 – *Příklad č. 13. Účtování zásob vlastní výroby způsob A*

Příloha č. 13 - *Tabulka č. 18. Účtování zásob vlastní výroby způsob A*

Příloha č. 14 – *Příklad č. 14. Materiál (zboží) na cestě způsob B*

Příloha č. 14 - *Tabulka č. 19. Materiál (zboží) na cestě způsob B*

Příloha č. 15 – *Příklad č. 15. Nevyfakturovaný materiál (zboží) způsob B*

Příloha č. 15 - *Tabulka č. 20. Nevyfakturovaný materiál (zboží) způsob B*

Příloha č. 16. – *Příklad č. 16. Účtování zásob vlastní výroby způsob B*

Příloha č. 16 – *Tabulka č. 21. Účtování zásob vlastní výroby způsob B*

Příloha č. 1 – Příklad č. 1. Pořízení materiálu u neplátce DPH

Přijatá faktura za materiál je na 400 000 Kč. Faktura za přepravu materiálu činí 20 000 Kč. Provize za domluvení obchodu činí 15 000 Kč a bude zaplacená hotově.

č.	dok.	operace	částka	účetování
1.	FAP	nákup materiálu	400 000 Kč	111/321
2.	FAP	doprava materiálu	20 000 Kč	111/321
3.	VPD	provize hrazená hotově	15 000 Kč	111/211
4.	PŘÍ	příjem materiálu na sklad	435 000 Kč	112/111
5.	VBÚ	úhrada za materiál	400 000 Kč	321/221
6.	VBÚ	úhrada za dopravu materiálu	20 000 Kč	321/221

Příloha č. 1 - Tabulka č. 6. Pořízení materiálu u neplátce DPH

Dodavatelé (321)		Pořízení materiálu (111)		Materiál na skladě (112)	
	1. 400 000 Kč	1. 400 000 Kč	4. 435 000 Kč	4. 435 000 Kč	
	2. 20 000 Kč	2. 20 000 Kč			
		3. 15 000 Kč			
Pokladna (211)		Bankovní účet (221)			
	3. 15 000 Kč	5. 400 000 Kč	5. 400 000 Kč		
		6. 20 000 Kč	6. 20 000 Kč		

Zdroj: práce autora

Příloha č. 2 – Příklad č. 2. Pořízení materiálu u plátce DPH

Přijatá faktura za materiál od dodavatele v částce 500 000 Kč a 20 % DPH. Jsem plátce DPH.

č.	dok.	operace	částka	účetování
1.	FAP	nákup materiálu bez DPH	500 000 Kč	111/321
2.	FAP	20 % DPH	100 000 Kč	343/321
3.	PŘÍ	příjem materiálu na sklad	500 000 Kč	112/111

Příloha č. 2 - Tabulka č. 7. Pořízení materiálu u plátce DPH

Dodavatelé (321)		Pořízení materiálu (111)		DPH	
	1. 500 000	1. 500 000	3. 500 000	2. 100 000	
	2. 100 000				
Materiál na skladě					
3. 500 000					

Zdroj: práce autora

Příloha č. 3 – Příklad č. 3. Spotřeba materiálu

Firma nakoupila 250 ks dřevěných desek od dodavatele dne 23. listopadu 2012 v celkové částce 260 000 Kč. Faktura za dopravu tohoto materiálu činila 20 000 Kč. Doprava materiálu byla zaplacená hotově. Tento materiál byl ještě ten den přijat na sklad. Dne 25. listopadu 2011 bylo 160 ks dřevěných desek vydáno ze skladu na výrobu nábytku. Faktura za materiál byla zaplacená z bankovního účtu.

č.	dok.	operace	částka	účetování
1.	FAP	nákup materiálu	260 000 Kč	111/321
2.	PVD	doprava hrazená hotově	20 000 Kč	111/211
3.	PŘÍ	příjemka materiálu	280 000 Kč	112/111
4.	VÝD	spotřeba materiálu	160 000/167 333 Kč	501/112
5.	VBÚ	úhrada faktury	260 000 Kč	321/221

Příloha č. 3 - Tabulka č. 8. Spotřeba materiálu

Dodavatelé (321)		Pořízení materiálu (111)		Materiál na skladě (112)	
5. 260 000	1. 260 000	1. 260 000	3. 280 000	3. 280 000	4. 160 000
		2. 20 000			
Pokladna (211)		Bankovní účet (221)		Spotřeba materiálu (501)	
	2. 20 000		5. 260 000	4. 160 000	

Zdroj: práce autora

Příloha č. 3 - Obrázek č. 17. Skladní karta (metoda FIFO)

Skladní karta zásob												
druh zásob:		materiál										
upřesnění:		dřevěné desky										
Datum	č. dok.	text operace	Množství					Kč				
			MJ	PS	příjem	výdej	zůstatek	Cena za MJ	PS	příjem	výdej	zůstatek
14. 10.		PS	ks	300			300	1000	300 000			300 000
23. 10.	Pří 1	nákup materiálu	ks		50		350	950		47 500		347 500
23. 11.	Pří 2	nákup materiálu	ks		250		600	1120		280 000		627 500
25. 11.	Výd 1	spotřeba materiálu	ks			160	440	1000			160 000	467 500

Zdroj: práce autora

Příloha č. 3 - Obrázek č. 18. Skladní karta (metoda aritmetického průměru)

Skladní karta zásob												
druh zásob:		materiál										
upřesnění:		dřevěné desky										
Datum	č. dok.	text operace	Množství					Kč				
			MJ	PS	příjem	výdej	zůstatek	Cena za MJ	PS	příjem	výdej	zůstatek
14. 10.		PS	ks	300			300	1000	300 000			300 000
23. 10.	Pří 1	nákup materiálu	ks		50		350	950		47 500		347 500
23. 11.	Pří 2	nákup materiálu	ks		250		600	1120		280 000		627 500
25. 11.	Výd 1	spotřeba materiálu	ks			160	440	1000			160 000	460 167

Zdroj: práce autora

Příloha č. 4 – Příklad č. 4. Reklamace u materiálu

Přijatá faktura od dodavatele na 800 ks desek v ceně 80 Kč/1 kus, DPH 20 %. Na sklad bylo podle příjemky přijato pouze 700 kusů desek. 100 kusů chybělo, proto byly reklamovány zpět dodavateli. Dodavatel uznal polovinu reklamačního nároku a na tu zaslal daňový dobropis. Dobropis byl na 100 kusů po 80 Kč/1 kus + 20 % DPH. Druhá polovina reklamačního nároku nebyla uznána.

č.	dok.	operace	částka	účtování
1.	FAP	přijatá faktura za materiál	64 000 Kč	111/321
		DPH 20 %	12 800 Kč	343/321
2.	PŘÍ	příjemka na materiál	56 000 Kč	112/111
3.	VÚD	reklamační nárok	8 000 Kč	315/111
4.	DOB	Dobropis	- 4 000 Kč	315/321
		DPH 20 %	- 800 Kč	343/321
5.	VÚD	neuznaná reklamace	4 000 Kč	549/315

Příloha č. 4 - Tabulka č. 9. Reklamacce u materiálu

Dodavatelé (321)		Pořízení materiálu (111)		Materiál na skladě (112)	
	1. 64 000	1. 64 000	2. 56 000	2. 56 000	
	1. 12 800		3. 8 000		
	4. - 4 000				
	4. - 800				
Ostatní pohledávky (315)		Manka a škody (549)		DPH (343)	
3. 8 000	5. 4 000	5. 4 000		1. 12 800	
4. - 4 000				4. - 800	

Zdroj: práce autora

Příloha č. 5 – Příklad č. 5. Prodej materiálu

Podnik prodává na fakturu nepotřebné zásoby za 600 000 Kč včetně DPH 20 %.

č.	dok.	operace	částka	úctování
1.	FAV	tržba za materiál	500 000	311/642
		DPH 20 %	100 000	311/343
2.	VÚD	úbytek prodaného materiálu	400 000	542/112

Příloha č. 5 - Tabulka č. 10. Prodej materiálu

Odběratelé (311)		Tržby z prodeje materiálu		DPH (343)	
1. 500 000			1. 500 000		1. 100 000
1. 100 000					
Materiál na skladě (112)		Prodaný materiál (542)			
	2. 400 000	2. 400 000			

Zdroj: práce autora

Příloha č. 6 – Příklad č. 6. Materiál na cestě

Přijatá faktura od dodavatele za materiál v ceně 250 000 Kč. Materiál do konce účetního období nedošel. V lednu jsme materiál obdrželi.

č.	dok.	operace	částka	úctování
1.	FAP	faktura za materiál	250 000 Kč	111/321
2.	VÚD	materiál nedošel	250 000 Kč	119/111
3.	PŘÍ	příjemka materiálu v lednu	250 000 Kč	112/119

Příloha č. 6 - Tabulka č. 11. Materiál na cestě

Dodavatelé (321)		Pořízení materiálu (111)		Materiál na cestě (119)	
	1. 250 000	1. 250 000	ě. 250 000	2. 250 000	3. 250 000
Materiál na skladě					
3. 250 000					

Zdroj: práce autora

Příloha č. 7 – Příklad č. 7. Nevyfakturovaný materiál

Příjemka na materiál v částce 300 000 Kč, faktura za materiál však do konce roku nedošla. Faktura od dodavatele za materiál přišla až v průběhu ledna.

č.	dok.	operace	částka	účetování
1.	PŘÍ	příjem materiálu	300 000 Kč	112/111
2.	VÚD	nevyfakturovaná dodávka	300 000 Kč	111/389
3.	FAP	faktura za materiál	300 000 Kč	389/321

Příloha č. 7 - Tabulka č. 12. Nevyfakturovaný materiál

Materiál na skladě (112)		Pořízení materiálu (111)		Dohadné účty pasivní (389)	
1. 300 000		2. 300 000	1. 300 000	3. 300 000	2. 300 000
Dodavatelé (321)					
	3. 300 000				

Zdroj: práce autora

Příloha č. 8 – Příklad č. 8. Pořízení zboží u neplátce DPH

Přijatá faktura za zboží v částce 300 000 Kč. Přeprava zboží od dodavatele za 25 000 Kč byla hrazena hotově. Zboží bylo předáno do prodejny. FA byla hrazena z bankovního účtu.

č.	dok.	operace	částka	účetování
1.	FAP	nákup zboží	300 000 Kč	131/321
2.	VPD	doprava hrazená hotově	25 000 Kč	131/211
3.	PŘÍ	příjem zboží do prodejny	325 000 Kč	132/131
4.	VBÚ	úhrada faktury	300 000 Kč	321/221

Příloha č. 8 – Tabulka č. 13. Pořízení zboží u neplátce DPH

Dodavatelé (321)		Pořízení zboží (131)		Zboží na skladě (132)	
4. 300 000	1. 300 000	1. 300 000	3. 325 000	3. 325 000	
		2. 25 000			
Pokladna (211)		Bankovní účet (221)			
	2. 25 000		4. 300 000		

Zdroj: práce autor

Příloha č. 9 – Příklad č. 9. Pořízení zboží u plátce DPH

Přijatá faktura za zboží v ceně 600 000 Kč včetně 20 % DPH. Přeprava zboží v částce 20 000 Kč byla vlastním dopravním prostředkem. Provize z nákupu v ceně 15 000 Kč byla placena hotově z pokladny. Faktura byla uhrazena z bankovního účtu.

č.	dok.	operace	částka	úctování
1.	FAP	nákup zboží	500 000 Kč	131/321
		DPH 20 %	100 000 Kč	343/321
2.	VÚD	vlastní doprava zboží	20 000 Kč	131/622
3.	VPD	provize hrazená hotově	15 000 Kč	131/211
4.	PŘÍ	příjem zboží na sklad (do prodejny)	535 000 Kč	132/131
5.	VBÚ	úhrada za zboží	600 000 Kč	321/221

Příloha č. 9 - Tabulka č. 14. Pořízení zboží u plátce DPH

Dodavatelé (321)		Pořízení zboží (131)		Zboží na skladě (132)	
6. 600 000	1. 500 000	1. 500 000	4. 535 000	4. 535 000	
	1. 100 000	2. 20 000			
		3. 15 000			
Pokladna (211)		Bankovní účet (221)		DPH (343)	
	3. 15 000		6. 600 000	1. 100 000	
Aktiv. vnitrop. služeb (622)					
	2. 20 000				

Zdroj: práce autora

Příloha č. 10 – Příklad č. 10. Prodej zboží

Společnost prodala zásoby na fakturu odběrateli za 300 000 Kč včetně DPH 20 %.

č.	dok.	operace	částka	účetování
1.	FAV	prodej zboží	250 000 Kč	311/604
2.		DPH 20 %	50 000 Kč	311/343
3.	VÚD	prodej zboží	200 000 Kč	504/132
4.	VBÚ	úhrada faktury	300 000 Kč	221/311

Příloha č. 10 - Tabulka č. 15. Prodej zboží

Odběratelé (311)		Tržby za zboží (604)		DPH (343)	
1. 250 000	3. 300 000		1. 250 000		1. 50 000
1. 50 000					
Zboží na skladě (132)		Prodané zboží (504)		Bankovní účet (221)	
	2. 200 000	2. 200 000		3. 300 000	

Zdroj: práce autora

Příloha č. 11 – Příklad č. 11. Zboží na cestě

Přijátá faktura od dodavatele za materiál v ceně 250 000 Kč. Materiál do konce účetního období nedošel. V lednu jsme materiál obdrželi.

č.	dok.	operace	částka	účetování
1.	FAP	faktura za zboží	250 000 Kč	131/321
2.	VÚD	zboží nepřišlo	250 000 Kč	139/131
3.	PŘÍ	příjemka zboží v lednu	250 000 Kč	132/139

Příloha č. 11 - Tabulka č. 16. Zboží na cestě

Dodavatelé (321)		Pořízení zboží (131)		Zboží na cestě (139)	
	1. 250 000	1. 250 000	2. 250 000	2. 250 000	3. 350 000
Zboží na skladě (132)					
3. 250 000					

Zdroj: práce autora

Příloha č. 14 – Příklad č. 14. Materiál (zboží) na cestě způsob B

Přijatá faktura od dodavatele v částce 300 000 Kč. Materiál (zboží) do konce účetního období nedošel. Účtování způsobem B.

č.	dok.	operace	částka	účtování
1.	FAP	nákup materiálu (zboží)	300 000 Kč	501 (504)/321
2.	VÚD	materiál (zboží) nedošel	300 000 Kč	119/501 (139)/(504)

Příloha č. 14 - Tabulka č. 19. Materiál (zboží) na cestě způsob B

Dodavatelé (321)		Spotřeba materiálu (501)		Prodané zboží (504)	
	1.300 000	1. 300 000	2. 300 000	1. 300 000	2. 300 000
Materiál na cestě (119)		Zboží na skladě (139)			
2. 300 000		2. 300 000			

Zdroj: práce autora

Příloha č. 15 – Příklad č. 15. Nevyfakturovaný materiál (zboží) způsob B

Příjemka na materiál (zboží) v částce 300 000 Kč. Předpokládaná výše faktury je 300 000 Kč. Faktura přišla v příštím období v lednu.

č.	dok.	operace	částka	účtování
1.	PŘÍ	příjem materiálu (zboží)	300 000 Kč	501 (504)/389
2.	FAP	faktura za materiál (zboží)	300 000 Kč	389/321

Příloha č. 15 - Tabulka č. 20. Nevyfakturovaný materiál (zboží) způsob B

Dodavatelé (321)		Spotřeba materiálu (501)		Prodané zboží (504)	
	2.300 000	1. 300 000		1. 300 000	
Dohadné účty pasivní (389)					
2. 300 000	1. 300 000				

Zdroj: práce autora

Příloha č. 16. – Příklad č. 16. Účtování zásob vlastní výroby způsob B

U výrobní společnosti se objevily tyto účetní případy:

č.	dok.	operace	částka	účetování
1.	VÚD	zaúčtování PS u nedokončené výroby	150 000 Kč	611/121
2.	VÚD	zaúčtování KZ u nedokončené výroby	120 000 Kč	121/611
3.	VÚD	zaúčtování PS u polotovarů	130 000 Kč	612/122
4.	VÚD	zaúčtování KZ u polotovarů	100 000 Kč	122/612
5.	VÚD	zaúčtování PS u výrobků na začátku období	122 000 Kč	613/123
6.	VÚD	zaúčtování KZ u výrobků na konci období	134 000 Kč	123/613

Příloha č. 16 – Tabulka č. 21. Účtování zásob vlastní výroby způsob B

Nedokončená výroba (121)		Polotovary (122)		Výrobky (123)	
2. 120 000	1. 150 000	4. 100 000	3. 130 000	6. 134 000	5. 122 000
Změna stavu nedokončené výroby		Změna stavu polotovarů (612)		Změna stavu výrobků (613)	
1. 150 000	2. 120 000	3. 130 000	4. 100 000	5. 122 000	6. 134 000

Zdroj: práce autora